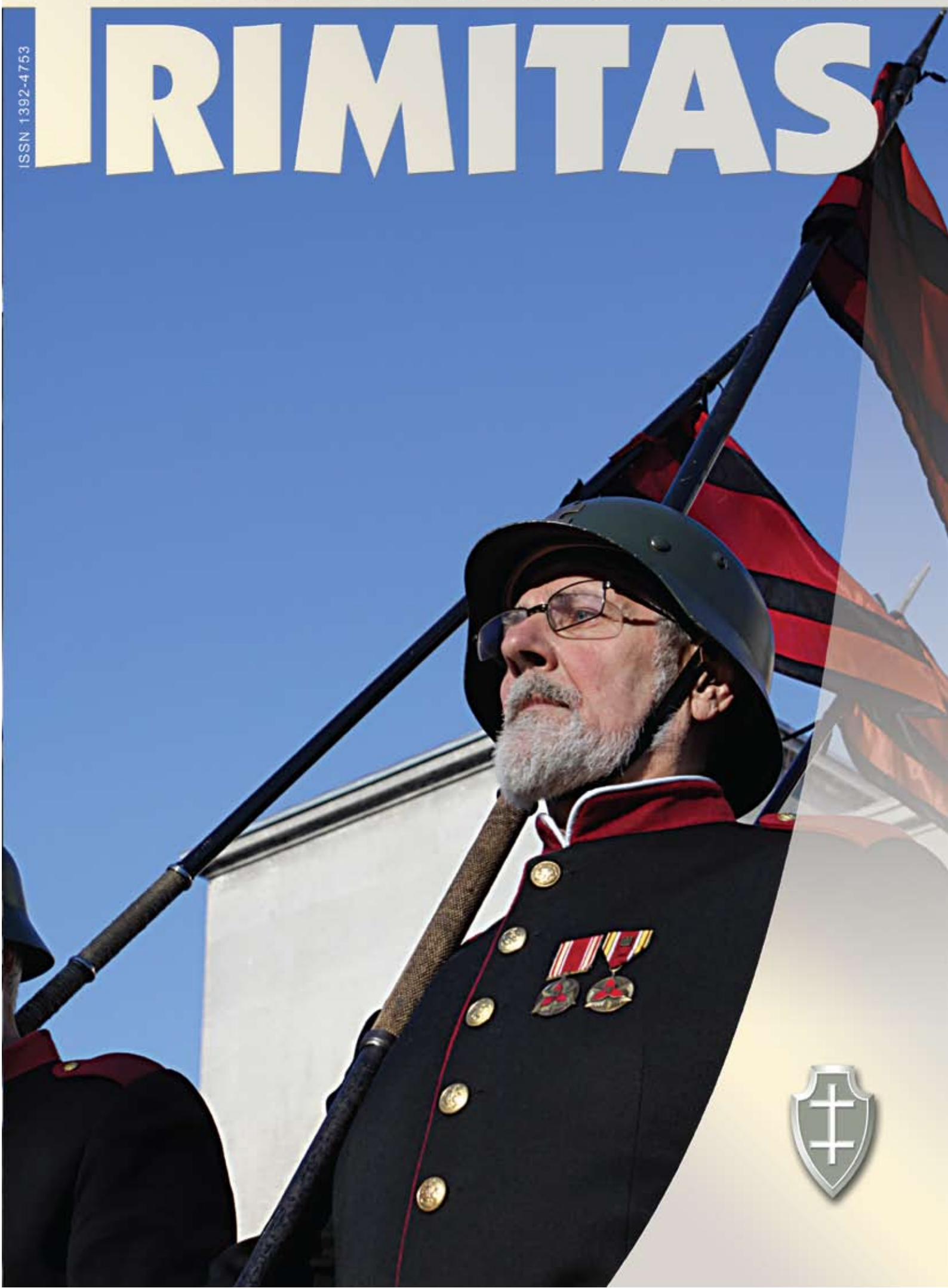

IRIMITAS

BROLIAI IR SESĖS ŠAULIAI,

ne kiekvienas mano kartos Lietuvos Respublikos pilietis, tuo labiau jaunas žmogus, žino, kas yra įamžinta Kauno karo muziejaus sodelyje ant aukuro, kuriame nuo 1934-ųjų liepsnoja Amžinoji ugnis – pagarbos ir atminimo ženklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Tasai užrašas byloja: „*Rede quod debes*“ (atiduok, ką privalai). Neatsitiktinai ši lotyniška Petronijaus sentencija, papildyta vienu žodžiu, po 15-os metų tapo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio šūkiu: „Atiduok Tėvynei, ką privalai“.

Niekam ne paslaptis, kad norint sunaikinti tautą, tereikia priversti ją užmiršti savo istoriją, įdiegti menkavertiškumo kompleksą, neesminius dalykus iškeliant svarbiausiais, o esminius gramzdinant į užmiršties Letą. Taip visados elgėsi grobikai – naikino praeities relikтус, „modifikavo“ istoriją: tendencingai nušviečiant įvykius juos galima pakoreguoti taip, kaip norėtusi matyti, o ne taip, kaip yra ar buvo iš tikrųjų. Toli eiti nereikia – daugelis atsime name, kaip iš mūsų istorinės atminties buvo bandoma išsprogdyti, išgrandyti giliausią, pamatinę mūsų esmę. Apgailėstaudamas turiu prisipažinti, kad šiandien kartais dilgteli: o gal tai pavyko? Ypač kai iš įvairių žiniasklaidos šaltinių ausis sprogdina pritrenkianti informacija: daugiau nei 70 proc. (kas penktas!) šiandieninės Lietuvos gyventojas prioritetu renkasi ekonominę gerovę, o ne Lietuvos nepriklausomybę. Galima spėlioti, kad žmonės nesuprato klausimo, kurio formuluotė atliekant tyrimą galbūt buvo neko- rektiška, galima daryti kitokias prielaidas... Tačiau vis tiek tokios žinios nenuteikia džiugiai.

Mokslininkai teigia, kad mūsų genai saugo keliolikos kartų informaciją, taigi nešiojamės daugiau nei trijų šimtų metų protėvių „duomenis“. Istorinė atmintis gerokai ilgesnė. Juk dar vis „neužmirštame“ nei Saulės, nei Mėlynųjų Vandenių, netgi Žalgirio mūšio. Į mūsų visų atmintį giliai įsirėžę tautos simbolių – tautos vienytojų karalius Mindaugo, kunigaikščių Gedimino, Vytauto... lietuvių puoselėtojų Martyno Mažvydo, Mykalojaus Daukšos, tautiškumo augintojų Vinco Kudirkos, Jono Basanavičiaus etc. vardai.

Apie tremtis, partizaninę kovą, vykusią mūsų Lietuvos miškuose, diduma vyresniosios kartos žmonių pirmąkart sužinojo tikrai ne dešimtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, o gerokai anksčiau – kad ir puse lūpų – iš senelių, tėvų, kitų artimų giminių lūpų. Žinoma, jeigu gyvenai eilinėje, ne nomenklatūrininko ar kokio stribo šeimoje, nes čia istorija koreguota taip, „kaip norisi, ne kaip iš tikrųjų...“ Nepaisant nieko, mano kartos žmonės, ko gero, dar prisimena, mokyklos laikus ir mokyklose tvyrojusią įtampą Vasario 16-ajai artėjant. Mokyklų direktoriams, žinoma, būdavo ne pyragai: juk tai šen, tai ten nuolat atsirasdavo jaunų „išsišokėlių“, kurie vienokia ar kitokia forma – raižiniu, piešiniu ant sienos klasėje ar koridoriuje, kartais netgi plevėsuojančia vėliava pranešdavo: šią datą mes vis dar atmename, ji mums ne vien tik nutylima istorija.

Toji valstybingumo atmintis, ilgas šimtmečius tūnojusi paslėpta giliuose tautos sąmonės kloduose atvedė iki Vasario 16-osios, o vėliau, vėl po pusšimčio metų, per Dainuojančią revoliuciją ir Sąjūdį iki Kovo 11-osios. Per kraują, ašaras, aukas. Tačiau viskas turėjo prasmę, nes ji buvo įrašyta atminties vingiuose.

Ar mus iš visų Lietuvos kampelių su šeimomis, draugais, traukiančius Baltijos kelin, kas varė ar kas prašė dalyvauti? Ne, važiuome, lėkėme, veržėmės patys. Kaip ir prie Parlamento bei Televizijos bokšto tomis atmintinomis dienomis. Kaip ir prie Sitkūnų radijo, Žaliakalnio televizijos bokšto... Ir tada negalvojome, kaip atrodysime istoriniame kontekste po dvidešimties metų. Tada nemąstėme nei apie apdovanojimus, nei apie padėkas, nei apie gerovę. Tada tik veikėme, vedini sąžinės ir įsitikinimo.

O šiandien, manau, mums visiems vertėtų labiau džiaugtis pozityviomis žiniomis. Kad ir tokio- mis: 60 proc. Lietuvos vyrų prisipažįsta, kad kilus grėsmei eitų ginti savo Tėvyne.

Gyvenkime kasdien vadovaudamiesi sentencija *Rede quod debes*.

Ats. plk. Antanas Plieskis,
Lietuvos šaulių sąjungos vadas

„TRIMITAS“ 2012 m. Nr. 1 (1279)

Lietuvos šaulių žurnalas

Leidžiamas nuo 1920 m. birželio mėn.

Atkurtas 1990 m. liepos mėn.

Šiuo metu leidžiamas kas du mėnesius

Leidėjas

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGA

www.sauliusajunga.lt

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

Plk. Antanas Plieskis,

LŠS vadas

Vytautas Pečiulis,

LŠS išėivijoje vado pavaduotojas

Jonas Andriuškevičius,

Kauno apskr. Vytauto Didžiojo

šaulių 2-osios rinktinės šaulys

Saulius Bytautas,

Telšių apskr. Žemaitijos šaulių

8-osios rinktinės kapelionas

prof. Arimantas Dumčius,

Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių

2-osios rinktinės šaulys

Jonas Godliauskas,

Alytaus apskr. karininko

Antano Juozapavičiaus šaulių

1-osios rinktinės šaulys

Pranas Trakinis,

Telšių apskr. Žemaitijos šaulių

8-osios rinktinės šaulys

Ats. plk. ltn. Kęstutis Vaitonis,

Panevėžio apskr. šaulių

5-osios rinktinės šaulys

Redaktorė

Lolita Sipavičienė

Korespondentas

Valdas Kilpys

Dizainerė-maketuotoja

Rūta Deksnė

Pirmame – ketvirtame

viršeliuose

V. Kilpio nuotraukos

„Trimito“

redakcijos adresas:

Laisvės al. 34, 44240 Kaunas, Lietuva

Tel.: (8~37) 22 46 47,

(8~685) 6 53 01

El. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Leidinio indeksas 5291

Atstovai užsienyje:

JAV

M. Abarius

Kanadoje

V. Pečiulis

Sąskaita prenumeratai

AB „Ūkio bankas“

Sąskaitos Nr. LT43 7011 7000 0170 0673

Redakcijos nuomonė
nebūtinai sutampa su autorių mintimis.
Rankraščiai negražinami ir nerecenzuojami.
Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.

Spausdino

KOPA, dizaino ir leidybos UAB

Kampo g. 7, LT-50153, Kaunas

Tiražas 800 egz.

© Trimitas, 2012

ISSN 1392-4753

Šiame numeryje

3. Pilietiškumas

Valstybė tautai, ar tauta valstybei?

Pagarba ir pasididžiavimas

10. Lietuvos laivo burės globalizacijos vandenyne. Kur plaukiame?

Krašto apsaugos ministrė susitiko su išėivijos šauliais

12. Toronto šauliai veikia aktyviai

Žemaitijos šaulių priesaika nuskambėjo Seime

Alsėdžiuose atkurta šaulių kuopa

22. Vasario 16-oji – dvigubos nepriklausomybės diena

8. Pozicija

Sausio 13-osios kontekstai mūsų visuomenėje

14. Šauliška kasdiena

Jaunųjų šaulių būrelių vadovai kelia kvalifikaciją

15. Legenda apie „Vanagą“ tęsiasi

16. Atostogos – ne vien tik poilsiui

Šauliai talkina pasieniečiams

17. Ištvėrmė

Sekmadienio netektys ir atradimai

18. Žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais“ dalyvavome ir mes

19. Patikrinome save

Šilutės šauliai nesnaudžia

20. Saja

Minime istoriją

21. Atmintis

Atminimo lentos iškilėms šauliams

25. Istorija ir žmonės

1952-ųjų vasario 16-oji. Pirmosios patriotizmo pamokos

28. Veidai

Šauliai pagerbė gyvą istorijos liudytoją

30. Aktyvumas

Šauliui privalu puikiai šaudyti

31. Prastas oras šauliams – ne kliūtis

Jauniesiems šauliams daug kas įdomu

32. Istorija ir datos

Didvyriška kauno pilies gynyba 1362 metų pavasarį

VALSTYBĖ TAUTAI, AR TAUTA VALSTYBEI?

L. Sipavičienė

Prieš kiekvienas valstybines šventes ar po jų, o kartais netgi ir be tokios progos ar turint kokią užslėptą mintį, viešoje erdvėje išskyla klausimas, kurio esmė – gyvenimo pilietiškai savoje valstybėje prasmė, svarba pačiam tau ir tiems, kurie yra arčiau ar toliau nuo tavęs. Tasai klausimas kartais suformuluojamas ganėtinai vulgariai: „O kas man iš to?“ Turiu prisipažinti, kad man tai skamba itin negražiai, netgi kažkaip nepadoriai. Ne vien todėl, kad svarbiausi auklėjimo pagrindai dėti ne laukinės rinkos ekonomikos metais, o gerokai seniau, kai apie naudą sau kalbėti atrodė ne visai padoru: iškart įsivaizduoju tūlą skaičiuotoją, kuris tokį pasvarstymą vertina kaip visiškai natūralų, „sveiką“ ir per pusę padalintame balto popieriaus lape ima dėlioti: kiek man, kiek aš, kiek lieka, o kiek galima tikėtis ar išlupti?

Ką duoda valstybė savo piliečiui ir ką šie jai, galima kalbėti labai daug. Apie tai ganėtinai daug rašyta ir praėjusių metų „Trimite“, ir senesniuose numeriuose. Tačiau, esu įsitikinusi, minčių dėlionės, kad ir kokios svarbios jos atrodytų pačiam dėliotojui, fragmentinio skaitymo išviešpatavimo laikais mažiau paveikios nei vienas trum-

pas pavyzdys. O jeigu tų pavyzdžių daug?

Kiekvieną sausio 13-ąją pasiklausinėjame vienas kitą: o jeigu vėl TAI pasikartotų, ar eitum? Kiek susirinktų krūtinėmis dengti tai, kas kasdieną, rodos, lyg ir nelabai svarbu ar savaime suprantama, o atsiskleidžia tik ekstremaliais momentais – veik fiziškai apčiuopiamai.

Žinoma, būti piliečiu – ne vien tik mojuoti vėliavė-lėmis, minint visai valstybei svarbias datas, bet taip išsaka pozicija – vienas iš būdų pareikšti: esu pilietis ir tuo didžiuojuosi. Tačiau tasai pasididžiavimas ir aiškiai išreiškiamą pilietinę nuostatą, baltame lape nedėliojant, kuriame stulpelyje – atidavimo ar gavimo – prisikaupia daugiau, itin akivaizdūs neeilinė, šventą, dieną, kai išreikšti pagarbą savo Tėvynei bei jos meile išmaitintiems vaikams visoje Lietuvoje stoja šauliai. Net dilgteli, jei įsivaizduoji tokį reginį iš galingo, aukštybėse sklendžiančio paukščio skrydžio. Dilgteli ne dėl gražumo – uniformuoti, pasitempę jauni ir garbaus amžiaus žmonės, plazdančios vėliavos... Taip šauliai kaskart visai Lietuvai ir tautai garsiai praneša apie savo pasirinkimą ir požiūrį. Nesvarstydami, nes jau apsisprendę ir tvirtai nusprendę...

PAGARBA IR PASIDIDŽIAVIMAS

Šauliškumas – tarnauti tautai ir valstybei

V. Kilpio nuotr.

Dalyvavome ir dalyvausime visi drauge

Rinktinės archyvo nuotr.

Vyr. ltn. Zigmantas Račkauskas, Šiaulių AŠR štabo S3 skyriaus viršininkas: Žmogus nemirtingas gyvųjų dėka. Kol tauta gyva, gyvi ir seniai kapuos atgulę didvyriai. Išstis kartos išmirs, bet jų niekas niekada neužmirš.

Lygiai prieš 21-nerius metus, sausio 13-ąją, galvas paguldė 14 lietuvių. Paskutinio sovietinės imperijos pasispardymo prieš žlugimą būta tikrai žiauraus. Be žuvusiųjų, daugybė sužeistųjų – ne vien fiziškai, bet ir moraliai – visam gyvenimui, tačiau nepalaužtų. Kovojo ir išsikovojo.

Valdas Kilpys, LŠS Garbės sargybos kuopos šaulys: Tradiciniame tarptautiniame bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“, organizatorių teigimu, šiemet Sausio 13-osios aukų atminimą pagerbė 2485 bėgikai ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Didžiausią bėgikų dalį sudarė Krašto apsaugos sistemos atstovai. Trispalvės šaulių kepuraitės taip pat aiškiai išsiskyrė iš pagarbos bėgimo dalyvių minios.

Prieš startą organizatoriai, svečiai ir patys bėgikai padėjo gėlių ant 1991-aisiais žuvusių Laisvės gynėjų kapų. Jau tapo gražia tradicija, kad kiek ankstėliau atvykę šauliai iš kitų Lietuvos apskričių taip pat pagerbia už Lietuvos laisvę gyvybę paaukojusius didvyrius.

Po raketų salvės bėgikų minia pajudėjo Vilniaus gatvėmis. Šis bėgimas nėra varžybos, tad daugelis dalyvių neskubėjo įveikti 9 km trasos,

Sausio 8 d., sekmadienį, Vilniuje prie Antakalnio kapinių būriavosi tūkstantinė minia pavienių asmenų ar atstovaujančių kuriai nors organizacijai. 21-asis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“ sukviėtė tautą dar kartą išgyventi, tik šiek tiek kitaip, anų dienų įvykius. Joks istorijos vadovėlis su datomis ir sausais faktais niekada neatstos šio ir kitų panašių renginių. Regis, kartu su tauta susivienijo ir pati Lietuvos gamta: pasakiškas oras ir iš dangaus tyliai besileidžiančios snaigės – idealu patriotiškam renginiui. Nors 9 ki-

* * *

kuri jungia Sausio 13-ąją kritusiųjų amžinojo poilsio vietą ir Televizijos bokštą. Kai kurie karinių dalinių atstovai bėgo rikiuotėje skanduodami ir tuo sukeldami bėgikus stebėjusių vilniškių ovacijas.

Po finišo kiekvienas dalyvis gavo atminimo medalį bei galėjo pasivaišinti arbata ir bandele. O tada buvo apdovanota gausiausia komanda. Kadangi šiais metais organizatoriai nusprendė kiekvienos rinktinės šaulius skaičiuoti kaip atskirą komandą, tai vos keliais žmonėmis daugiau bėgikų sukvietsi Gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija ir tapo nugalėtoja. Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai liko antri. Devyniasdešimtuosius metus skaičiuojantis šaulys anykštėnas Jonas Juodelis tapo vyriausiu bėgimo dalyviu ir buvo apdovanotas specialiuoju prizu. Septynmetis Dmitrijus Volkovas įveikė visą bėgimo trasą ir tapo jauniausiu bėgiku.

lometrai bėgimo niekada neprilygs tam, ką išgyveno tauta, tačiau šis simbolinis paminėjimas suvienija bent trumpam: tiek prieš bėgimą, tiek po įveikto atstumo visi atrodo ir jaučiasi laimingi, džiugūs.

Į renginį paprastai atvyksta įvairaus amžiaus žmonės iš visos Lietuvos. Gausiausia dalyvių grupė – mokyklinio amžiaus jaunuoliai, iškeitę kompiuterinius žaidimus ir socialinius tinklus į aktyvumą. Gal dar nelabai suprantantys visų renginio tikslų, tačiau džiugu, kad dalyvauja – kada nors tikrai supras.

Kasmet sausio pradžioje vykstantis bėgimas pirmą kartą buvo surengtas 1992 metais ir nuo tada vyksta kasmet.

Vilniaus apskr. šaulių rinktinės komanda liko antra

V. Kilpio nuotr.

Rokas Filipsons, *jaunasis šaulys:*

Seredžiaus Stasio Šimkaus pagrindinės mokyklos bėgikų grupei vadovavo mokyklos šaulių vadas, mokytojas R. Undraitis. Kartu su kitais bėgikais buvome pasiryžę įveikti devynių kilometrų trasą. Bėgti buvo nelengva, bet kuo arčiau tikslas, tuo lengviau darėsi: norėjosi kuo greičiau pasiekti finišą. Įveikę trasą, gavome puikius atminimo medalius, kurie bėgimo dalyviams primins Sausio tryliktosios Laisvės siekį, ant Laisvės aukuro sudėtas aukas... Malonu žinoti, kad kiekvienas, bėgęs šiuo keliu, nors trumpai prisilietė prie gyvosios tautos istorijos.

Prisilietėme prie gyvosios tautos istorijos Šaulių būrelio archyvo nuotr.

***

Nulenkėme galvas prie laisvės gynėjo kapo

Romo Eidukevičiaus nuotr.

***

Asta Tidikienė, *Utenos rinktinės vadė:*

Mes – 126 Utenos apskrities rinktinės šauliai – šios datos paminėjimą pradėjome sausio 8-ąją dalyvaudami tarptautiniame pagarbos bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“ Vilniuje. Laikydami ilgametės tradicijos, tądien 29 jaunieji šauliai ir 6 šauliai ištarė pasižadėjimo bei priesaikos žodžius ir tapo rinktinės nariais.

Utenoje laisvės gynėjams skirtas renginys prasidėjo šaulių ir jų bičiulių – Utenos 807 kuopos savanorių, „Saulės“ gimnazijos moksleivių, Utenos apskrities prezidento su savo komanda – eisena nuo Utenos šaulių namų.

Vėliavų ir fakelių lydima eisena išsitiesė Aušros gatve. Kultūros centro kieme vyko Sausio 13-ajai skirtas renginys „Atminkime ir išsaugokime“, laužų šviesoje skambėjo liaudiškos

Vėliavų ir fakelių lydima eisena išsitiesė Aušros gatve

Rinktinės archyvo nuotr.

dainos, buvo rodomas dokumentinis kino filmas „Lietuva. Žodžiai į sąžinę“. Į dangų kilo balti vilties balionai – kad Lietuva visados būtų laisva ir niekada nesikartų 1991 metų sausio įvykiai.

Sausio 13-ąją anykštėnai susirinko šalia Laisvės paminklo, kur vyko laisvės gynėjų paminėjimas. Valstybinę vėliavą pakelti garbė suteikta rinktinės šauliui Jonui Juodeliui.

Istoriją kūrusieji ir kursiantieji tokią dieną pasijunta itin artimi, ypač jei abi kartas vienija tos pačios vertybės

V. Kilpio nuotraukos

Valdas Kilpys, GSK šaulys:
Sausio 13-osios aukų pagerbimo renginiai Kaune prasidėjo išvakarėse. Kaip įprasta, renginių epicentru tapo Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelis, kur sausio 12-ąją vyko koncertas „Sveika būk, Laisve!“, bu-

vo deginami atminimo laužai, įvykių liudininkai dalijosi lemtingos nakties prisiminimais. Nors tą vakarą krito šlapdriba, tačiau tarp susirinkusiųjų, žinoma, buvo nemažai šaulių.

Kitą dieną renginiai prasidėjo šv. Mišiomis Kauno šv. Arkangelo Myko-

lo (Įgulos) bažnyčioje. Po to vyko minėjimas „Atminties liepsna“, po kurio visi, vedami nauja uniforma pasidabinusių jaunųjų šaulių, žygiavo į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį. Ten padėta gėlių prie Nežinomojo kareivio kapo ir Laisvės paminklo.

***

Jaunieji šauliai neretai išsirikiuoja J. Basanavičiaus aikštėje

Birštono gimnazijos archyvo nuotr.

A. Ferevičienė,
Birštono gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui:
Kiekvienais metais Birštono gimnazijoje Sausio 13-osios ryte tamsiuose languose išsižiebia atminimo ugnelės, mokiniai tylos minute pagerbia žuvusiuosius, klasėse vyksta pilietiškumo pamokos, skamba Lietuvos himnas.

J. Basanavičiaus aikštėje jaunieji gimnazijos šauliai (vad. N. Juozaitienė) pakėlė vėliavą, visus susirinkusiuosius eilėmis pasveikino gimnazistai Viktorija, Simona, Šarūnas

ir Karolis (vad. A. Ferevičienė). Po šv. Mišių gimnazistai skaitė eiles Lietuvai, klausėmės patriotinių dainų ir tekstų. Pasibaigus koncertui, gimnazistas Šarūnas visiems padėjo ir pakvietė vakare susirinkti prie prisiminimų laužo, kur jaunieji šauliai visus vaišino skania arbata.

Taigi, visi kartu paminėjome 21-ąją Laisvės gynėjų dieną. Tikimės, kad ji svarbi ne tik vyresniems žmonėms, bet ir mūsų mokiniams. Jie tai įrodė dalyvaudami renginiuose.

Andrius Bautronis,
Ariogalos 13 kuopos šaulių vadas,
gimnazijos istorijos mokytojas:

Sausio 13-osios pavakarę miestelio gyventojai buvo pakviesti prisijungti prie iškilmingos Ariogalos 13-osios šaulių kuopos eisenos į Šv. Arkangelo bažnyčią, kurioje kunigas Gintautas Jankauskas aukojo šventas Mišias už Lietuvos laisvės gynėjus. Po to šauliai, vadovaujami Andriaus Bautronio, davė pasižadėjimus, o sulaukusieji pilnametystės tarė priesaikos Tėvynei žodžius. Po

Irma Vainikevičiūtė
Zarasų 7 kuopos „Vytis“ jaunoji šaulė:

Šią nepamirštamą dieną Zarasų šauliai davė priesaiką ir pasižadėjimus. Ilona Kryžiakaitė, Arnoldas Buičenka, Lukas Laipčius ir Ernestas Šaltys iškilmingai pasižadėjo būti ištikimi Tėvynei Lietuvai. Po ceremonijos žygiavome į Zarasų krašto muziejų, kuriame vyko Laisvės gynėjų dienos paminėjimas. Muziejuje buvo

iškilmių bažnyčioje eisena pajudėjo kultūros centro link, kur kvietė laužas. Nuskambėjus paskutiniams himno akordams ir kultūros centro direktorei Rasai Sadauskienei priminus 1991-ųjų sausio įvykius, žuvusiems už Tėvynės laisvę gynėjams jaunieji šauliai T. Sadauskas ir V. Valaitytė uždegė po atminimo žvakutę. Pagerbę žuvusiuosius tylos minute, vėliau klausėmės Ariogalos literatų klubo „Atgaiva“ literatūrinę kompoziciją, skirtą Lietuvai.

* * *

atidaryta paroda „Parlamento gynyba 1991 metų sausį“. Prisiminimais apie Sausio įvykius pasidalino Lietuvos nepriklausomybės akto signataras Albertas Miškinis.

Šią datą dar visi ilgai atsiminsime ir minėsime, juk jei ne mūsų gynėjai, nežinia, kaip būtų susiklosčiusi tolesnė Lietuvos ateitis.

Atminimo laužų liepsna neblanksta

Iškilminga ir jaudinanti akimirka

RIETAVE PERLAIDOTI PARTIZANAI

Sausio 13-ąją Rietave vyko prasmingas renginys – buvo perlaidoti neseniai rastų Butigėdžio rinktinės narių, 1952 metais žuvusių Žadvainių miškuose, palaikai. Po daugybės metų nežinios giminės ir Rietavo krašto žmonės deramai atsisveikino su gyvybę ant laisvės aukuro padėjusiais partizanais: Antanu Kontrimu, Pranu Grausliu, Juozu Oželiu, Antanu Gedmintu ir Ona Juškiene. Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo šauliai, Lietuvos kariuomenės garbės sargybos, Krašto apsaugos savanorių pajėgų, ir Karinių jūrų pajėgų kariai.

Renginyje dalyvavęs Krašto apsaugos viceministras Mykolas Juozapavičius išreiškė viltį, kad bus surasti ir deramai palaidoti visi iki šiol nežinomose vietose gulintys laisvės kovotojų palaikai.

Laidotuvėse dalyvavome ir mes, Telšių apskrities Žemaitijos šaulių rinktinės Rietavo 3-iosios šaulių kuopos jaunieji šauliai, šauliai, buvęs mūsų šaulių kuopos vadas Algimantas Juozaitis, o taip pat šaulys Steponas Eigirdas, gerai žinantis šio krašto kovotojų istorijas ir tomis žiniomis dosniai besidalijantis.

Rietavo jaunieji šauliai pirmą kartą prisilietė prie laisvės kovų istorijos bei jos atminimo įamžinimo: jie nešė Lietuvos Respublikos ir savo kuopos vėliavą, stovėjo

Atidavėme paskutinę pagarbą...

Kuopos archyvo nuotr.

garbės sargyboje. Taip atidavėme paskutinę pagarbą ir suvokėme, kad mūsų krašto laisvės kovotojų atminimą visados branginsime savo širdyse.

Pranas Liutkus,

Telšių AŽŠR Rietavo 3-iosios kuopos vadas

SAUSIO 13-OSIOS KONTEKSTAI MŪSŲ VISUOMENĖJE

Mindaugas Nefas

*Pranešimas, perskaitytas Lietuvos valstybės gynėjų minėjime
„Atmintis gyva“ 2012 01 12 Lietuvos Respublikos Seime*

1991 metų sausio 13-osios naktį buvau tvirtai prisipaaukęs prie nerimaujančios mamos ir laukiau grįžtančio tėčio. Jis stovėjo čia, prie Parlamento, ir buvo pasiryžęs saugoti Mūsų visų laisvę, su miniomis tuokart nepažįstamų, tačiau taip pat be galo artimų žmonių, kuriuos vienijo tikslas – laisva Lietuva. Šiandien, vertindamas 1991 m. sausio įvykius, suprantu, jog turiu atlikti pareigą – saugoti mūsų laisvės gynėjų garbingą atminimą. Tai mano ir mano kartos istorinė misija.

Kiekviena karta turi užduotį, kurią privalo atlikti, tačiau visuomet susiduriama su problemomis, kurių svarbiausia ta, kad ne visi istorinę misiją supranta kaip privalomą atlikti dalyką. Sausio 13-osios naktį ne visa Lietuva savo kūnais gynė Lietuvą, ne visi savo mintimis karštai išgyveno dėl savo šalies, buvo tokių, kurie sau ramiai miegojo, šventė gimtadienius, ruošėsi egzaminams... Toks buvo tų dienų kontekstas, toks buvo gyvenimas. O koks yra Sausio 13-osios kontekstas šiandien? Kaip mūsų visuomenėje yra vertinami įvykiai, vykę prieš 21-erius metus?

Siekdamas tai išsiaiškinti, pamėginau susipažinti su visuomenės nuomone: tiesiogiai kalbėdamas ne tik su įvykių liudininkais, bet ir su jaunąja karta, kuri gimė jau po kruvinosios nakties, bei peržiūrėdamas informaciją šia tema viešojoje erdvėje – žiniasklaidoje, internete. Kontekstai... Jų yra įvairių. Rodos, Sausio 13-osios nakties reikšmė, kuri jau 21-eri metai garsiai aptarinėjama, bei įvykiai tūlam piliečiui rodytų vieną vienintelį kontekstą – didvyriškos kovos, kai žmogus stoji prieš tanką su vėliava, daina, tvirtu pasiryžimu, vieningai susikabinę rankomis. Piliečiuu...

Tačiau tenka konstatuoti, kad šiandien susiduriame su kitu kontekstu, kuris šiuos įvykius mažų mažiausiai laiko nereikšmingais. Šį kontekstą galime iliustruoti klausimu: „O kas jums iš tos Lietuvos?“. Jį dažniausiai užduoda tie, kurie nesijaučia esą savos valstybės kūrėjai, jie yra jos naudotojai. O jie naudoti mėgsta: greitai, daug ir iš karto. Šį kontekstą pripažįstantys žmonės pakankamai ciniškai ir, beje, sėkmingai veržiasi į viešąjį mūsų gyvenimą, nuklysdami ten, kur juos veda sutrikusi vaizduotė.

Pirmiausia kalbėsiu apie kontekstą kuris, mano galva, vertybiniu, moksliniu taip pat ir istorinio teisingumo vertinimu yra toks, kokį turėtų suprasti Pilietis. 1991 m. sausio mėnesio įvykiai yra svarbūs ne tik mums, bet ne ką menkesni ir tarptautinėje erdvėje. Pasaulis aiškiai pamatė, kad Dovydo ir Galijoto dvikova baigsis milžino pralaimėjimu. Kodėl? Juk žmogus stoji prieš ginklą, tu-

rėdamas tik savo ryžtą. Ryžtas buvo tuometinis ginklas, kuriuo laisvės gynėjai kovojo prieš neteisėtus veiksmus. Žmonės, palaikę Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo idėją, buvo ryžtingi, jie matė vienintelį dalyką – laisvą Lietuvą, nusiplovusią komunistinius dažus. Be abejo, tuomet prieš 21 metus pasaulis vengė suteikti ryžtingą paramą mažytei Lietuvai, juk ji kovoja ne su bet kuo, o su didžiule Sovietų Sąjunga, valstybe, kuri nepaisant problemų yra didžiulė, o didelės valstybės palaiko dideles – taip surėdytas mūsų pasaulis.

Ne tik 1991 m. sausis, bet ir visa mūsų Atgimimo epocha yra pavyzdys šiandienos visuomenei, kokie MES turime būti, kaip turime branginti tai, kas yra mūsų. Tikrąją šalies krašto gynyba vadintina tokia, kai kiekvienas pilietis, kiekvienas paukštis, krūmas ar upė yra pasiryžęs nepasiduoti priešui, kovoti už savo laisvę, todėl naujausi ginklai ir keliolika tūkstančių jais ginkluotų karių valstybės niekada neapgins. Privalome priešui užkurti tikrą pragarą. Jei turėsime tokią šalies gynybą, joks priešas nedrįs čia įžengti. Valstybę gali apginti tik savo šalį mylinti visuomenė. Sausio 13-osios nakties įvykiai yra mano žodžių įrodymas. Kasmet minint 1991 metų pradžios įvykius keliamas klausimas: „O ar šiandien galėtume taip apginti savo laisvę?“ Atsakyti negaliu, bet pamėginti – taip.

Kai su moksleiviais kalbu apie Sausio 13-osios įvykius, nudžiungu, kad jų akys, apsiblausiusios nuo temų

apie Napoleono karus ar pramonės perversmo istorijas, sužiba, pamatau liepsnelę. Tarsi laisvės liepsna. Mokiniai suklusta ir klausimų kupiniais žvilgsniais vienas į kitą pradeda sukintėti: „Kodėl? Kaip? Kaip jie drįso taip su mumis pasielgti?“ – paklausė pernai vienas mano moksleivis. Kaip Jūs būtumėt atsakę į šį klausimą? Minutėlę pagalvojęs, ištariau: „Nes jie buvo nusisukę nuo Dievo ir nuo savo, kaip žmogaus, prigimties“. Žmogus yra žiauriausias sutvėrimas žemėje, tai jis kuria vis galingesnius ginklus, kečia pasaulinius karus... Dėl visko kaltas yra žmogus. Tačiau žmogus iš prigimties yra gėrį linkusi skleisti būtybė, todėl kai ji nusisuka nuo savo prigimties, nusisuka nuo savęs ir ima skleisti blogį.

Moksleiviai susimąsto: jie kasdien mato smurtą internete, televizijoje, jie yra įpratę tai matyti, tačiau vaizdas, kai kareivis automato buože žiebia į galvą beginkliam vyrui, o tanko vairuotojas ryžtingai pasuka vairą į minios pusę, daugeliui atrodo nesuvokiama. Juk tai buvo taip neseniai, juk jų tėvai, tuomet studentai arba moksleiviai, irgi ten buvo! O jeigu tarp 14 mūsų didžiaviryū, kritusių tą naktį, būtų patekę ir jų tėvai? Juos tai verčia susimąstyti ir pergaltoti savo vertybes. Galbūt ne visus, galbūt neilgam, tačiau aš, kaip mokytojas, jaučiu, kad mano atliekamas darbas nėra bereikšmis.

Internetė galime rasti daugybę įvairiausių vaizdo klipų, kompiuterinių pristatymų, kuriuose matome Žmogaus kovą su tanku. Šiuos epizodus dažnai kuria jauni žmonės, kuriems nėra nusipjaut į mūsų istoriją. Tai žmonės, kurių tėvai jaučia pareigą auklėti vaikus, o ne paleisti į atvirą pasaulį nepasiruošusius. Šiandien galiu konstatuoti, jog jaunas žmogus vertina Sausio 13-osios istorinį kontekstą, jei jį vertina ir jo šeima. Pernai teko girdėti, kai mokytojai paklausus, ką veikė jos mokinių tėvai Sausio 13-osios naktį, išgirdo šokiruojantį atsakymą: „Gėrė po 100 gramų už kiekvieną žuvusį!“ Tokie žodžiai yra tarsi peilis į mūsų laisvės aukurą ir atspindi kitokį požiūrį – neigiamą, pilką, tamsų...

Šis kontekstas vis dažniau patenka į viešąją erdvę: šalia vaizdo medžiagos kaip užimamas TV bokštas slapyvardžiais prisidengę „drąsūs“ komentatoriai pila purvą, to jiems negana, pajutę nebaudžiamumą, jie pradeda reikštis jau nesislėpdami ir aiškinti, kas į ką šaudė ir kas ką nužudė. Jie siekia valdyti mūsų visuomenės narius, kurie yra neišsilavinę, linkę pasiduoti pagundai ir dar mena geruosius sovietinius laikus, kai už forminę duoną mokėjo kapeikas. Jie nebijo dėl tokių savo „tiesų“ kovoti net ir teisme, kadangi mes esame pernelyg nuolankūs. Jie pamatė, jog mes į juos nekreipiame dėmesio, taigi esame silpni, ir galbūt patys abejojame dėl mums brukamos istorinės tiesos. Pesimistiška ar įžūlu taip sakyti? O gal verčia susimąstyti kiekvieną iš mūsų, ar tikrai mes padarome viską, kad kontekstas, niekinant mūsų Laisvės gynėjus, išnyktų kaip dūmas? Aš manau, kad iki šiol padariau ne viską, todėl nevengiu apie tai kalbėti su savo mokiniais ne tik tuomet, kai artėja Sausio įvykių metinės, bet kasdien, kadangi noriu, kad jie būtų tikri Piliečiai. Mąstantys ir suprantantys, o ne rėksniai marginalai, susirinkę prie Parlamento padaužyti langų.

Kiekvienas metais, priartėjus Sausio 13-osios įvykių me-

tinėms, galvoju, ar mes, šiandienos laisvės gynėjai, tinkamai atliekame savo misiją – įprasminame mūsų laisvės gynėjų atminimą? Ne tik 14 didvyrių, kurie krito 1991-ųjų sausį, bet ir 1830 – 1831 m., 1863 – 1864 m. sukilėlių, kovojusių už savo ir mūsų laisvę, Lietuvos kariuomenės savanorių ir šaulių, apgynusių mūsų Nepriklausomybę, bei visų kovojusiųjų dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės didvyrių atminimą. Ar statomi paminklai yra pakankama pagarba jiems? Manau, kad didžiausią pagarbą mūsų laisvės kovotojams galėtume išreikšti ne tik kurdami monumentus, bet ir įprasmindami šią auką savo kasdieniniuose darbuose: saugodami laisvą Lietuvą, dalyvaudami sėkmingos Lietuvos ateities kūrime. Lietuvos, kurioje gera gyventi visiems piliečiams: nuo jauniausio iki vyriausio, kurioje gerbiama istorinė tradicija, kadangi jos yra dalis mūsų tapatybės, dalis mūsų mąstymo ir elgsenos. Gaila, kad dalis mūsų tautiečių savo laisva valia kerta šias šaknis, pasirinkdami gyvenimą kitur, o ne čia, savo Tėvynėje.

Baigti noriu atsakydamas marginalinio konteksto išpažinėjams, kurie mūsų klausia „O kas tau iš tos Lietuvos?“. **GARBĖ! PASIDIDŽIAVIMAS! TAPATYBĖ!** Kad esu Lietuvis! Tai, kad nesu degeneratas arba šnipas, kertantis savo šaknis, paroduodantis savo tapatybę už raudonas kojines, skardinę silkių ir butelį degtinės. Turiu garbę! Todėl linkiu ir raginu visus kovoti su marginalinio konteksto puoselėtojų tvirtu žodžiu, nepalaužiama dvasia ir nepaperkamumu. Išsaugokime Lietuvos garbę! Broliai ir sesės, kova dar nebaigta, kantriai, ištikimai ir drąsiai stovėkime mūsų Tėvynės laisvės sargyboje!

Įkvėpk, lietuvi, oro! Ar jauti laisvę?! Jei nejauti, įkvėpk giliau, nes ji čia, šalia mūsų! Tai tavo laisvė, naudokis ja, kurdamas mūsų Valstybę! Įkvėpk ir džiaukis laisve, bet niekada neužmiršk tų, kurie tau ją davė!

Kai užaugsiu, būsiu kaip tėtis. Mindaugas, Gintarė, Gediminas ir Rūta Nefai 1992 m

Autoriaus asmeninio archyvo nuotr.

LIETUVOS LAIVO BURĖS GLOBALIZACIJOS VANDENYNE. KUR PLAUKIAME?

Valdas Kilpys

Rinka ir tautinė turgavietė

Globalizacija be rinkos – neįmanoma. Kas bebūtum – šaulys, lietuvis, gėjus ar lakūnas – tiek būsi suvokiamas kaip darbo jėgos vienetas, verčiamas prisitaikyti prie rinkos paklausos. Važiuk ten, kur daugiausiai moka, taikykis prie darbdavio, atsisakyk visko, kas trukdo vartojimui, žodžiu, dirbk, pirk, mirk.

Globalizuotas žmogus privalo mokėti kuo daugiau kalbų, turėti kuo mažiau saistančių dalykų ir geriausiai bus, jei save vadins „pasaulio piliečiu“. Prisirišimas prie savo tautos, gimtosios kalbos, kultūros, gyvenimo būdo, tradicijų, pagaliau, savo artimųjų ir tautiečių – tai blogis. Seilėtis globaliame pasaulyje nėra laiko. Reikia dirbti, vartoti ir nusibaigti.

Kyla klausimas: ar mums, šauliams, tada apskritai pakeičiui su dabarties pasauliu? Gal šaulys yra tam tikra dinosauro atmaina? Tenka apgailestauti, bet toks teiginys yra iš dalies teisingas. Bet tik iš dalies, nes... galima pirkti prekę lietuvišką. Ar bent jau turėti galimybę pasirinkti nepirkti nieko.

Pirk prekę lietuvišką?

Šioje vietoje kertasi globalios rinkos ir vietinės gamybos šalininkų kardai. Pavadinime sąmoningai palikome klausuką: nėra jokių abejonių, kad savos ekonomikos palaikymas yra svarbu (juk nepirksi vokiško jogurto, kai savi tokie gardūs?) Bet ar tai reiškia, kad privalu mažinti importą? Įsivaizduokite grynai lietuviškus televizorius ar mobiliuosius telefonus, ir viskas stos į savo vietas. Geriau naudotis tais, kurie, kad ir nevietiniai, bet geri.

Žodžiu, egzistuoja du požiūriai: vieni sako, kad šalyje reikia gaminti viską ir importuoti tik tai, ko neturime. Kiti teigia, kad konkrečioje vietoje reikia gaminti tik tai, ką geriausiai sugebi, o visa kita galime importuoti. Kuria kryptimi tad bures turėtų sukti mūsų valstybė?

Rizika gyventi

Globalizacija yra rizikingas dalykas – tas tiesa. Kyla daug pavojų paprasčiausiai tapti atsilikėliu. Globalizacija skatina viską atlikti greičiau, keistis, stresuoti ir į gyvenimą žiūrėti it pro lekiančio greitojo traukinio langą. Nemalonu. Gerokai paprasčiau yra gyventi saugiai nuo pasaulio atitvertame kieme, kur visus pažįsti, ir visi pažįsta tave. Paprasčiau, bet ar geriau?

Nesinori čia vartoti tokį populiary dabar žodį „iššūkis“, bet atrodo, kad be jo neišsiversime. Šauliškumas globaliame pasaulyje yra iššūkis. Nei daugiau, nei mažiau. Būdami šauliais, mes nenorom tampame globalizacijos vandenyne besiblaškančio „Lietuvos laivelio“ vairininkais. Bent jau tada, kai mūsų pamaina stovėti prie šturvalo...

Imkite ir nesakykite, kad nenorite!

Tai svarbus punktas. Labai. Net atmetus visas Jungtinių Tautų konvencijas ir kitus tarptautinės teisės dokumentus, asmens teisė į laisvą pasirinkimą yra labai svarbi. Gal net svarbiausia. Tad net tuo atveju, jei visi iki šiol išvardinti punktai punkteliai jūsų neįtikino, globalizacijos gėrybėmis jums turi likti galimybė rinktis!

Jei jums labiau patinka tupėti už kiemo tvoros ir nematyti šiuolaikinio pasaulio pagundų – ta galimybė pasaulyje privalo egzistuoti. Ir jums asmeniškai, ir jūsų valstybei, jei taip nuspręstų didžioji dalis jos piliečių. Štai dėl ko visa tai, apie ką bus rašoma žemiau, tikrąja globalizacija net nekvepia. Veikiau priešingai – tai save gerbiančios tautos bandymai būti savimi ir rinktis tai, kas jai svarbu. Nors ir menančios dinosaurus, bet tai mūsų vertybės, mūsų požiūris, mūsų ritualai. Nes tvora kartais ne tik skiria, bet ir jungia, o pakvaišęs vairininkas ima ir nuplukdo laivą būtent ten, kur jam ir vieta...

Autoriaus nuotr.

KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĖ SUSITIKO SU IŠEIVIJOS ŠAULIAIS

Ernestas Lukoševičius,
Baltijos jūros kuopos šaulys,
JAV ietuvių bendruomenės Tarybos narys:

Pirmąją sausio savaitę su darbinio vizitu Jungtinėse Amerikos Valstijose apsilankiusi krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė Čikagoje susitiko su šauliais. Tai buvo pirmasis vizitas, atkūrus nepriklausomybę, kurio metu Krašto apsaugos ministerijos vadovas susitinka su išeivijos šauliais.

Ministrės vadovaujama delegacija ir šauliai padėjo gėlių prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo ir pagerbė Sausio 13-osios aukas. Invokaciją ta intencija sukalbejo šaulių kapelionas kun. A. Gražulis, o visai ceremonijai ir šauliskam pagerbimui vadovavo jaunas, tačiau energingas ir iniciatyvus Čikagos Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadas Linas Marganavičius.

Ministrės ir šaulių susitikimas pratęstas Jaunimo centre. Čia sveikinimo žodį garbiajai viešniai bei visai jos vadovaujamai delegacijai tarė Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius ir jo pavduotojas L. Orentas. Vėliau buvo pristatyti rinktinių ir kuopų vadai, žymesni ir nusipelnę organizacijai nariai, buvę kariai savanoriai. Kelėtą jų – visus suminėti sudėtinga – norėtusi paminėti, o būtent: P. Juodvalkis, dim.plk S. Paulauskas, J. Butkus, G. Beržinskas -Beržas, G. Kairys ir kiti buvo ministrės deramai pagerbti. Mant teko garbė trumpai pasveikinti ministrę ir įteikti jai Čikagoje išleista istoriko ir JAV dim. ltn. J. Vito knygą apie prieškarinio LR kariuomenę.

Po labai šiltos Rasos Juknevičienės kalbos, visi jaukiai bendravo prie šaulisko vaišių stalo, kurį paruošė birutietė S. Paulauskiene. Ministrė atsakė į šaulių klausimus, diskutavo aktualiomis temomis. Vėliau viešnia, lydima šaulės Bleikiienės, apžiūrėjo Jaunimo centrą, karinius ir kultūros eksponatus ir, kaip prisipažino, liko labai patenkinta susitikimu su išeivijos šauliais.

Visų išeivijos šaulių vardu reiškiu didžiulę pagarbą Ministrėi ir ministerijos vadovybei, LR Ambasadoriui JE Z. Pavilioniui, gen.kosulei Čikagoje S. Aniulienei bei visiems ruošiesiems šį vizitą ir susitikimus, o taip pat už parodytą pagarbą ir dėmesį mums, išeivijos šauliams, mūsų rūpesčiams ir kasdienybei.

Gėlės kovotojams už tėvynės laisvę

G. Beržinsko-Beržo nuotraukos

TORONTO ŠAULIAI VEIKIA AKTYVIAI

Vytautas Pečiulis,
Toronto (Kanada) Vlado Pūtvio šaulių
kuopos vadas:

Prasidėjus naujiems metams, suaktyvėjo kuopos veikla. Sausio 15-ąją Lietuvos kankinių parapijos šventovėje buvo atnašaujamos iškilmingos Mišios už visus Lietuvos laisvę drąsiai gynusius beginklius žmones ir žuvusiuosius prie televizijos bokšto. Pamaldose su vėliavomis dalyvavo kuopos šauliai. Progai pritaikytą pamokslą pasakė kuopos kapelionas prelatas Jonas Staskevičius.

Minėdami Nepriklausomybės šventę, kuopos šauliai dalyvavo Lietuvos laisvės pamaldose Anapilio so-

Kuopos archyvo nuotr.

Apovantieji žymenimis: Feleksas Šiaučiūnas ir Irena Paznėkienė, jų kairėje – Garbės šaulys Petras Jonikas, dešinėje – kuopos vadas Vytautas Pečiulis

dybos Lietuvos kankinių šventovėje, kur parapijos klebonas kun. Vytautas Staskevičius pamoksle kalbėjo apie šventės prasmę ir pareigą ją minėti.

Po pamaldų įvyko kuopos metinis susirinkimas. Veiklos apžvalgą padarė kuopos vadas Vytautas Pečiulis, finansinę ataskaitą – išdinin-

kė Irena Paznėkienė, o Feleksas Šiaučiūnas perskaitė revizijos komisijos aktą. Aptartos kuopos veiklos gairės ir turimos stovyklos reikalai. Nepriklausomybės šventės proga Irena Paznėkienė apdovanota Šaulių žvaigždės ordinu, o Feleksas Šiaučiūnas – Šaulių žvaigždės medaliu.

ŽEMAITIJOS ŠAULIŲ PRIESAIKA NUSKAMBĖJO SEIME

Vaclovas Ringys,
Telšių AŽŠR vadas:

Vasario 2-ąją Telšių apskrities Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės jaunieji šauliai ir šauliai lankėsi LR Seime. Čia vyko Mažeikių rajono Židikių M. Pečkauskaitės vidurinės mokyklos jaunųjų šaulių piešinių parodos „Svajonė iš vaikų delnų“ atidarymas bei meninė mokinių programa.

Žemaitijos svečiai buvo šiltai priimti Seimo kanclerio Jono Milerio, Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyriaus vedėjos Angonitos Rupšytės bei vyr. specialistės Ievos Sinkevičiūtės. Po ekskursijos po Seimo rūmus ir pasakojimo apie 1991-ųjų metų sausio 13-osios įvykius Vilniuje bei Aukščiausiosios Tarybos gynybą Kovo 11-osios salėje pilnamečiai Žemaitijos šauliai davė šaulio priesaiką: prisiekė tarnauti Lietuvai negailėdami jėgų ir gyvybės. Lietuvos parlamento rūmuose šių jaunų vyrų priesaikos žodžiai skambėjo tvirtai ir nuoširdžiai.

Ceremoniją stebėjęs Seimo kancleris bei kanceliarijos darbuotojai pasveikino prisiekusiuosius ir įteikė atminimo dovanėles. Malonu, žinoma, tačiau tikrai ne dėl dovanėlių ši diena jaunuoliams ilgam išliks atmintyje...

Būtina paminėti, kad renginys vyko Židikų mokyklos direktorės, šaulės Rimos Širvinskienės pastangų dėka. Pedagogė rūpinasi ir moksleivių pilietiniu-patriotiniu auklėjimu, ir tvarios meilės Tėvynei skiepijimu, ir skatinimu atskleisti savuosius talentus.

Rinktinės archyvo nuotr.

Duoti priesaiką Kovo 11-osios salėje – dviguba garbė

ALSĖDŽIUOSE ATKURTA ŠAULIŲ KUOPA

Alsėdžių vidurinė mokykla 2001 m. pirmoji Lietuvoje įvedė gynybinį – pilietinį ugdymą, kurį šiandien noriai renka ne tik Plungės, bet ir kitų rajonų mokiniai. Šiandien gynybinio – pilietinio ugdymo instruktoriumi dirba jaunas ir energingas leitenantas Julius Svirušis, vadovaujantis Krašto apsaugos savanorių pajėgų 3-osios rinktinės 307 kuopos 1-ajam būriui, o nuo lapkričio 7 d. dirbantis Alsėdžiuose.

Regimantas Kavaliauskas,
direktoriaus pavaduotojas ugdymui:

2011 m. lapkričio 30 d. Lietuvos kariuomenės atkūrimo dienos proga mokykloje vyko iškilmingas renginys: 48 šeštų – vienuoliktų klasių moksleiviai papildė Telšių apskrities Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės jaunųjų šaulių gretas, taigi antrą kartą istorijoje buvo atkurta Alsėdžių šaulių kuopa. Juliaus Svirušio vadovaujami moksleiviai iškilmingai tarė pasižadėjimo žodžius Tėvynei: bučiavo vėliavą, gavo pažymėjimus ir tapo pilnateisiais jaunaisiais šauliais.

Po koncerto svečiai ir mokyklos administracija rinkosi apskritojo stalo diskusijai apie tolesnę Alsėdžių 6-osios kuopos veiklą. Aptarta gynybinio-pilietinio ugdymo programa, jaunųjų šaulių paradinių ir lauko pratybų uniformų įsigijimo, bendradarbiavimo su KASP padaliniais, kitomis šaulių kuopomis galimybės. Nutarta, kad instruktoriui J. Svirušiuui ugdyti jaunuosius šaulius padės 10 mokyklos šaulių, kurie dalyvavo lapkritį Klaipėdoje vykusiuose respublikiniuose mokymuose, taigi turi įgūdžių vadovauti šaulių būriams ir skyriams.

Dabar jaunieji šauliai renka du kartus per savaitę mokyklos sporto salėje, kur vyksta įvairūs mokymai: rikiuotės užsiėmimai, fizinio pasirengimo treniruotės, susipažįstama su ginkluote, topografija, karo inžinerija. Stadione yra galimybė pašaudyti, o Alsėdžių apylinkėse

Ltn. J.Svirušis mokiniams veda gynybinio-pilietinio ugdymo pamokas

– mokytis orientuotis vietovėje. Be to, visi žaidžia stalo tenisą, futbolą, krepšinį ar tinklinį, bėgioja. Geriausi bėgikai dalyvauja tradiciniame Sausio 13-osios bėgime Vilniuje. Jaunieji šauliai taip pat turi galimybę dalyvauti sukarintose stovyklose, vykti į Gadūnavo poligoną, kur rengiamos šaudymo bei taktikos (puolimo, gynybos, pasalos, atakos) pratybos. Tokie užsiėmimai ugdo pilietiškumą, fizinę ištvermę, plečia akiratį, moko vadovauti.

Mokyklos jaunieji šauliai dainuoja vaikinių chore, groja pučiamųjų orkestre trimitu, altu, bosu, būgnais, lanko gitaristų būrelį.

ŠAULIŲ SAJUNGOS ŽURNALO TRIMITAS PROJEKTĄ „VALSTYBĖ, TAUTA IR KONSTITUCIJA: ORGANIZMAS AR MECHANIZMAS“ REMIA SPAUDOS, RADIO, TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

Trečius metus iš eilės šaulių žurnalas TRIMITAS dalyvauja Spaudos, radijo, televizijos rėmimo fondo skelbiamuose konkursuose ir laimi dalinę paramą.

Šių metų konkursui teiktas projektas – „Valstybė, tauta, ir konstitucija: organizmas ar mechanizmas?“. Gautas finansavimas – 20000 Lt metams.

Žurnale planuojami spausdinti straipsniai:

I ketvirtis:

Valstybė tautai ar tauta – valstybei?
Lietuvos laivo burės globalizacijos vandenyne.
Kur plaukiam?

II ketvirtis:

Tautos jėga internete?
Mano ir tavo teisės. O pareigos?
Kalba – mūsų išlikimo pagrindas
Ar užmigsiu su Konstitucija po pagalve?
(internetinė diskusija)

III ketvirtis:

Kur baigiasi ir kur prasideda mano Lietuva?
Konstitucijos 139 str.: improvizacijų galimybės
Valstybę reikia gydyti ar remontuoti?
Jei būčiau Prezidentas (ė), tai... (internetinė diskusija)

IV ketvirtis:

Kaip Politikas, Menininkas ir Šaulys Pilietį gelbėjo
Kiek banginių laiko Lietuvą?
Nuo „galėčiau“ link „privalau“
Kai nebežiūri į tikslą - pamatai kliūtis
(internetinė diskusija)

JAUNŪJŲ ŠAULIŲ BŪRELIŲ VADOVAI KELIA KVALIFIKACIJĄ

Sausio pradžioje Div. generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje antrą kartą vyko jaunųjų šaulių būrelių vadovų ir jaunųjų šaulių skyriaus vadų kursai. Kursuose dalyvavo 17 mokytojų ir 24 jaunieji šauliai iš įvairių Lietuvos regionų.

Jaunųjų šaulių būrelių vadovai, mokyklų pedagogai, sėmėsi gilesnių žinių ir įgūdžių, kurie reikalingi rengiant jauniems šauliams pratybas bei mokymus. Kursų pratybos vyko Lietuvos kariuomenės mokyklai priklausančiame Kazlų Rūdos poligone, tad šauliai turėjo galimybes mokytis ne tik teorijos, bet ir praktiškai pritaikyti žinias lauko sąlygomis.

Apie jų patirtus išpūdžius teiravomės iš karto po Lietuvos kariuomenės mokykloje vykusios baigimo pažymėjimų įteikimo ceremonijos ir šventinio koncerto.

***

Algimantas Dragūnas, Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šaulys:

„Po kitų kursų, kuriuos baigiau gerokai anksčiau, kažkokių ypatingų naujovių nesitikėjau. Kita vertus, atnaujinti žinias, jas pagilinti visada svarbu. Tikrai nesijaučiu, kad kursai būtų buvę laiko švaistymas. Taip jau išėjo, kad šios atostogos labai šauliškos – sekmadienį vyksiu į bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“.

***

Adolfas Barysas, Alytaus apskrities karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulys:

„Puikūs kursai. Visi įgijome žinių, kurias reikės perteikti jaunųjų šaulių būrelio nariams. Viskas labai naudinga: taktika, rikiuotė, uniformos dėvėjimo ypatumai ir t.t. Tie, kurie tų žinių jau turėjo, jas pagilino, tačiau dauguma tikrai išmoko daug naujo.“

Loreta Karklelytė, Utenos apskrities šaulių 9-osios rinktinės 1-osios Visagino kuopos šaulė:

„Išpūdžiai po kursų labai geri. Pati pasidalinau patirtimi su pedagogais, kadangi čia susirinko labai skirtingi, įvairaus amžiaus žmonės, kurių motyvacija labai aukšta. Tik manau, kad kursų metu reikėjo kiek daugiau fizinio krūvio. Malonu, kad susirinkusieji yra skirtingų specialybių – informatikos,

lietuvių, anglų kalbos, istorijos, kūno kultūros – mokytojai, tad vakarais buvo apie ką pakalbėti. Negaliu nepaminėti puikaus finalo: mokymų pabaigą, sausio 6-ąją, Trijų Karalių dieną, apvainikavo pažymėjimų įteikimo ceremonija ir „karališka“ dovana – koncertas. Tiek jaunieji šauliai, tiek pedagogai gavome po du pažymėjimus, kurie patvirtina, kad mokėmės teorijos ir atlikome praktines užduotis, o pedagogai dargi patobulino specialiąją neformaliojo švietimo kompetenciją.

Taigi, šie mokymai – tai puiki galimybė plėsti akiratį, pasidalinti patirtimi, pasisemti naujų mokymo(si) metodų.

***

Robertas Mosėjus, Šiaulių apskrities gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šaulys:

„Esu šaulys jau dešimt metų, tad drąsiai galiu teigti, kad mano praktikoje tai patys geriausi kursai. Daug išmokome, daug prisiminėme. Dalyvaujame būrių rikiuotės konkursuose – gavome daug patikslintos informacijos apie šią sritį. Savaime suprantama, per tokį trumpą laiką visko aprėpti neįmanoma, tačiau jei šis kursas taps tęstiniu, tai bus beveik idealu. Noriu padėkoti mus mokiusiems instruktoriams – jie yra aukščiausios klasės specialistai, gebantys perteikti žinias. Kiek ko klausėme, tiek gaudavome atsakymų. Dabar liko tik vykti namo ir perteikti tai, ko išmokome, jauniems šauliams. Beje, kai kurie kursantai juokaudami prisipažino, kad norėtų pratęsti mokymus ir pabūti dar vieną savaitę. Labai prasmingi ir naudingi kursai. Jei apie juos sužinotų daugiau mokytojų mokyklose, esu tikras, kad atsirastų sveika konkurencija. Norinčiųjų tikrai būtų daug, nes čia įgautos žinios yra unikalios.

Valdas Kilpys

Autoriaus nuotraukos

LEGENDA APIE „VANAGĄ“ TĘSLIASI

Į Karinių oro pajėgų Oro gynybos batalioną, dislokuotą Radviliškio mieste, privažiavo šaulių beveik iš visos šiaurės Lietuvos. Ištroškę naujų iššūkių, sausio 4-6 dienomis čia susibūrė apie 40 šaulių iš Šiaulių apskrities gen. P.Plechavičiaus 6-osios šaulių rinktinės ir Telšių apskrities Žemaičių 8-osios šaulių rinktinės. Tris dienas visi gyveno griežtu kareivinių režimu. Už būrį atsakingam jaunojo šaulio kurso „Vanagas“ kursantų būrio vadui, Šiaulių AŠR šauliui, LDK Algirdo MPB Štabo kuopos Ryšių būrio vadui vyr.ltn. Arūnui Kuizinui idėjų, kaip nuo ryto iki vėlyvo vakaro užimti jaunuosius šaulius, niekada netrūksta: jeigu atsirado laisva minutė – ji išnaudota tinkamai ir taip, kol pagal tvarkaraštį – miegas. Už kursantų aprūpinimą šios sesijos metu buvo atsakingas jau trečius metus iš eilės bataliono teritoriją šukuojantis Šiaulių AŠR Radviliškio 1-osios kuopos šaulys Ignas Stankus.

Nuo šiemet, bendru rinktinių ir bataliono vadų sutarimu, priimtas sprendimas kursą praplėsti tema „Oro gynybos stebėtojas“: kursantai turės puikias galimybes pažinti ir geriau suprasti bataliono specifiką, susipažinti su orlaivių tipais, o prireikus integruotis į oro gynybininkų pajėgas ir tapti oro erdvės stebėtojais. Papildomos valandos kremtant karybos žinias, ir taip „rimtą“ „Vanago“ kursą padarys dar „rimtesniu“, o dalykų įvairovė skatins atsiskleisti skirtingoms asmenybės galimybėms.

Be naujos temos, šauliai turėjo praktinius Pirmosios medicinos pagalbos užsiėmimus ir mokėsi iš parankinių priemonių gamintis neštuvus, o jų stiprumą išbandė imituodami sužeistų kovos draugų gabenimą iš mūšio lauko. Niekada negali žinoti – gal ši praktika pravers ir civiliam gyvenime? O štai teorinės žinios apie ginkluotę ir šaudybą su galimybe išardyti ir surinkti AK4 (taip pat treniruotė laikyti ginklo valdymo testą) bei žinios apie taktiką ar inžineriją yra būtinos kiekvienam save gerbiančiam šauliui. Sesijos metu taip pat vyko fizinio pasirengimo užsiėmimai. Pilietiško ugdymo užsiėmimuose šauliai žiūrėjo filmuotą medžiagą apie tarpukario ginkluotę pasipriešinimą bei atliko peržiūrėtos medžiagos analizę. Užsiėmimus šauliams pavedė ir savo gerąją patirtį perdavė bataliono instruktoriai, kursantų būrio vadas ir anksčiau „Vanago“ kursą baigę šauliai.

Jaunojo šaulio kursą „Vanagas“ jau trečius metus iš eilės Oro gynybos batalione organizuoja Šiaulių AŠR, o antrus metus iš eilės į kursą atvyksta ir šauliai iš Telšių AŠR. Kurso vyresniaisiais, skyrių vadais bei būrio vado pavaduotoju paskirti anksčiau kursą sėkmingai baigę ir įgiję teisę nešioti antsiuvą „Vanagas“ šauliai. Dar viena naujovė – aprūpinimo skyrius, kurio pagrindinė funkcija – maisto tiekimas

Ištroškę iššūkių ir kariškų veiksmų

kursantams. Skyrių paprastai sudaro iki 5 šaulių, anksčiau baigusių Jaunojo šaulio kursą „Vanagas“. Laisvu nuo darbų metu skyrius dalyvauja užsiėmimuose kartu su kitais šauliais bei atnaujina savo karybos žinias.

Primename, kad jaunojo šaulio kurso tikslas – pilietiško ir patriotizmo ugdymas, karybos žinios, lietuvių tautos tradicijų ir vertybių puoselėjimas. Kursą sudaro keturios sesijos, kurios vyksta per kiekvienas moksleivių atostogas. Kurso pabaigoje absolventai, išlaikę kvalifikacinį egzaminą, gauna pažymėjimą, liudijantį apie įgytas karybos žinias, ir kurso antsiuvą. O geriausiai dalyvauja dviejų parų aktyviojoje fazėje, kurios metu miške, prižiūrimi atsakingųjų kurso karininkų, vykdo jiems paskirtas užduotis. Galiausiai keli aktyvios fazės kurso absolventai, patyrę legendomis apraizgytus nuotykius ir išbandymus, įgyja teisę į labiausiai trokštamą daiktą – antsiuvą „Vanagas“.

Vyr.ltn. Zigmantas Račkauskas,
Šiaulių AŠR štabo S3 skyriaus viršininkas

Išardyti ir surinkti AK4 yra būtina kiekvienam save gerbiančiam šauliui

ATOSTOGOS – NE VIEN TIK POILSIUI

Per žiemos atostogas Alytaus jaunieji šauliai ne nuobodžiavo ar tinginiavo, o ugdė šauliškus įgūdžius ir mokėsi tapti tikrais vadais. Į gruodžio 27 – 29 dienomis vykusius Jaunųjų šaulių vadų kursus Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotame pėstininkų batalione susirinko virš 20 jaunųjų šaulių – būsimų ir esamų vadų.

Per tris dienas jaunieji šauliai daug sužinojo: kokios turi būti vado - lyderio savybės, apie asmeninio pavyzdžio svarbą, gavo žinių apie karių bei šaulių drausmės statutą, komandos formavimą, darbų skirstymus, pratybų vedimo eigą ir t.t. Jaunuoliai dirbo komandose, diskutavo aktualiomis temomis, dalijosi patirtimi bei padėjo vieni kitiems atlikti įvairias užduotis. Taip pat jaunieji šauliai apsilankė Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dainavos apygardos 1-osios rinktinės muziejuje, kur prisiminė mūsų tautos istoriją.

Po kursų jaunieji šauliai liko patenkinti įgytomis žiniomis, patirtimi

Per tris dienas sužinojome ir išmokome daug

Rinktinės archyvo nuotr.

ir džiaugėsi, kad naujus įgūdžius galės pritaikyti vadovaudami savo skyriams ar būriams. O mes džiaugiamės, kad turime dorus, sąžiningus, pavyzdingus vadus, kurie puoselėja Lietuvos šaulių sąjungos veiklą ir nuoširdžiai dirba mūsų Tėvynės labui.

Brigita Vinikaitytė,
Alytaus apskr. karininko Antano

ŠAULIAI TALKINA PASINIENIEČIAMS

Metų pabaigoje Tribonių ir Aleksandro Barausko užkardų ruožuose, pačiame pasienyje, vyko Alytaus apskr. karininko Antano Juozapavičiaus šaulių rinktinės šaulių bei Valstybinės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės pareigūnų bendros pratybos, per kurias Alytaus šauliai kartu su VSAT pareigūnais drauge patruliavo.

Tribonių užkardos ruože patruliavo penki, o A. Barausko užkardos ruože – keturi rinktinės šauliai.

Pratybos Alytaus šauliams paliko didelių išpūdžių ir patirties, o VSAT Varėnos rinktinės pareigūnai pasiūlė pratybas bei bendrus mokymus su šauliais organizuoti dažniau.

Brigita Vinikaitytė,
Alytaus AŠR jaunoji šaulė

Pasieniečiai vertina šaulių pagalbą

Alytaus AŠR archyvo nuotr.

SEKMADIENIO NETEKTYS IR ATRADIMAI

Išaušo lauktasis sekmadienio rytas. Iš debesų krito mistiškas sniegas, aplinkui tvyrojo tamsi prieblanda. Susirinkome 8 valandą Gegužių žiede. Nors atrodė, kad žengę pirmuosius žingsnius pradėjome žygi, klydome: žengėme tik į pradžią, į startą. Beeidami iki tikrosios susirinkimo vietos, pasimokėme, kaip pereiti kliūtis – kelią, vieškelį. Atėję iki vietos, sutikome vadą. Negaišdami laiko išsikirstėme grandimis ir sustoję į rikiuotę, išklausėme legendos. Šįkart užduotis buvo nelengva – išgelbėti pačią Lietuvos prezidentę nuo derybininkų-teroristų.

Pirmoji dienos pusė buvo šlapia ir šalta, o taip pat karšta ir kupina „stebuklų“. Demonstravome žinias, kurias stengėmės prisiminti iš teorinių paskaitų klasėje. Puolimas komandomis – „kylis“, „perėjimas į kovinę grandį“ – buvo gan nesėkmingi: „priešų“ nesustabdė mūsų granatos – sniego gniūžtės. Todėl prisiartinome prie jų dislokacijos vietos ir užėmėme žiedinės gynybos poziciją. Ir taip porą valandų: puolame-ginamės, puolame-ginamės... Labiausiai išvargome, kai reikėjo pulti prieš bokštelių: bėgome, tūpėmės, bėgome, tūpėmės – net svaigo galva. Atrodė, kad bokštelis pats bėga nuo mūsų. Pagaliau baigė puolimus, atsitraukimus ir visus kitus veiksmus, kurie atėmė daug jėgų, įlindome į mišką. Nelabai pamenu, ką veikėme tuo metu, bet negaliu pamiršti paslaptingo gamtos „koridoriaus“: aplinkui lopeliai sniego, žaliuojančios eglės – vaizdas lyg pavasarį. Gal nieko neįprasto, tačiau, kai peržengi slenkstį į nerealią lyg mirażas vietovę, patiki stebuklais. Tokioje vietoje norėtų atsidurti kiekvienas: visur balta, medžiai apšerkšniję, balta paklodė tarsi apgobė mus ir laikė... Deja, tasai vos šimto ar dviejų šimtų metrų nerealumas dingo. Vėl tarėmės, vėl atsitraukinėjome nuo priešų teritorijos...

Antroji pratybų dalis prasidėjo paskaitomis „maskavimasis“ ir „stovyklavietės įkūrimas“. Pasimokėme, išsipaišėme veidus ir netrukus gavome antrąją užduotį, pratybų tikslą. Teoriją teko pritaikyti praktiškai. Prezidentė buvo svarbiausias mūsų tikslas. Jos gyvybė – dar svarbesnis. Skyrius išsiskirstė grandimis: vieni gavo užduotį įkurti stovyklavietę, kiti – pasislėpti ir laukti nurodymų.

Išėjome. Kraštovaizdis buvo Nors ir šypsomės, patikėkite, lengva nebuvo

nuostabus: upelis ir palei jį išsidėsčiusios kliūtys – daugybė nuvirtusių medžių. Įsikurti turėjome pakankamai laiko, gaila tik, kad dėl labai drėgno oro nepavyko užsikurti laužo, tačiau ir čia išradingumas nenuvylė. Mūsų kulinaras vis tiek sugebėjo išvirti aukščiausios rūšies troškinį „šprotai mėsos patale“, naudodamasis vos viena žvakele. Ačiū jam. Pavalgę išėjome parsivesti žvalgų grandies. Atėjo lauktoji valanda – derybos dėl prezidentės. Mes pasilikome saugoti stovyklavietės, o likusieji išėjo į misiją. Netrukus išgirdome aršią kovą: „granatų“ garsai nustelbė bet kokį garsą – vyko žiaurus mūšis. Deja, prezidentė buvo nukauta, turbūt dėl to, kad priešas, o gal ir mes, nemokėjome derėtis. Nenusisekusios derybos mums atsirūgė, bet galime džiaugtis bent tuo, kad visko dar tik mokomės, ir prezidentė nebuvo tikra.

Pratybų aptarimas, susibūrus į ratą, praėjo labai greitai, nors tęsėsi netrumpai: vadų pastabos, skirtingai matytų įvykių pasakojimai, nusivylimo žodžiai dėl klaidingų veikimų, daug nuoširdaus juoko... Nė sekundės nė vienas nesigailėjome patirto vargo ar prarastų jėgų.

Esame dėkingi už nuostabų sekmadienį, praleistą pasakiškoje gamtoje, gryną orą ir ramų miegą naktį. Laukiame kitų pratybų!

Eisvė Kvasytė, Goda Alsyte,
Šiaulių AŠR 2-osios kuopos jaunosios šaulės

V. Vilkončiaus nuotr.

ŽYGYJE „KLAIPĖDOS SUKILĖLIŲ KELIAIS“ DALYVAVOME IR MES

Vienuoliktą kartą Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Klaipėdos apskrities skyrius kartu su Lietuvos šaulių sąjungos Klaipėdos apskrities jūrų šaulių 3-iaja rinktine sausio 14-15 d. organizavo tradicinį nakties žygį „Klaipėdos sukilėlių keliais“. Šiomet žygio maršrutas Gargždai – Klaipėda buvo įdomus ir savaip sudėtingas.

Dalyviams teko eiti naktį, atkartojant 1923 m. savanorių sukilėlių judėjimo maršrutus ir laiką, įveikti apie 29-30 km atstumą pėsčiomis. Be privalomųjų žibintuvėlio, atšvaisto, patogios avalynės ir šiltų drabužių, buvo privalu su savimi turėti gerą nuotaiką bei nusiteikti draugiškai, kadangi atstumas nemažas, o draugiški poelgiai reikalingi ilgame, tamsiame ir vietomis labai slidžiame kelyje.

Kiekvieną kartą žygis vis nustebina tiek organizatorius, tiek dalyvius. Taip nutiko ir šiomet – pribloškė žygeivių

Noras pasiekti tikslą mūsų neapleido

Kuopos archyvo nuotr.

skaičius – per 1300 žmonių – būrys entuziastų, Lietuvos patriotų, pasiruošusių pakartoti Klaipėdos išvadavimo žygį.

Šis žygis itin reikšmingas Ariogalos gimnazijos jaunųjų šaulių būrelio Ariogalos 13-osios kuopos jauniems šauliams, mat jie tokiam renginyje dalyvavo pirmą kartą. Kartu su Ariogalos 13-osios kuopos šauliais ir jų vadovu Andriumi Bautroniu vyko ir Juodaičių pagrindinės mokyklos mokinės su mokytoja Loreta Atkačiūniene. Nepamiršome pakviesti ir Nemakščių mokyklos jaunųjų skautų ir šaulių su jų vadovu Egidijumi Vyšniausku. Vienu autobusu būrys entuziastų iš Ariogalos, Juodaičių bei Nemakščių judėjome Gargždų link. Džiugu, kad šiame žygyje dalyvavo daugiau Ariogalos gimnazijos pedagogų: geografijos mokytojas Darius Žvirblis, lietuvių kalbos mokytoja Daiva Vaičaitienė bei anglų kalbos mokytoja Jurgita Usuockytė. Vykstančiųjų būrį sudarė 26 mokiniai ir 6 mokytojai.

Sėkmingai nuvykę užsiregistravome ir gavę dalyvio korteles bei žemėlapius laukėme pirmųjų startuojančių grupelių. Pirmosios, kaip ir buvo numatyta, išžygiavo 22:00 val., prieš tai tūkstantinei miniai sugiedojus Lietuvos himną. Mes gavome leidimą startuoti visi kartu: Ariogala, Juodaičiai ir Nemakščiai. Mūsų didelė grupė išžygiavo 23:30 val. Pajudėję iš Gargždų „Krantų“ vidurinės mokyklos kiemo, traukėme nurodytu maršrutu. O

maršrutas buvo ištisai įspūdingas ir įdomus: laukais, keliais, pievomis, pamiškėmis, tiltais bei tilteliais.

Visas maršrutas buvo padalintas į keturis kontrolės postus, kuriuose kiekvienas žygio dalyvis turėjo „užsiregistruoti“ – gauti spaudą į savo kortelę. Tai įrodymas, kad asmuo praėjo vieną ar kitą kontrolės postą. Pasiekę pirmąjį kontrolės postą, skubėjome į antrąjį, kuriame buvome vaišinami kareiviška grikių koše, karšta arbata. Pasiektas antrasis patikros punktas reiškė, kad nuėjome apie pusę numatyto maršruto.

Visų žygeivių nuomone, sunkiausias buvo trečiasis etapas, nes jėgos silpo, tačiau noras pasiekti tikslą mūsų neapleido, ir mes jį pasiekėme. Apie 6 val. mūsų visų trijų mokyklų būrys vieni po kitų pasiekė finišą – Lietuvos kariuomenės Dragūnų bataliono vartus, kurie reiškė maršruto baigtį. Ketvirtajame kontrolės poste užsiregistravome, kad žygį sėkmingai užbaigėme. Atsiėmėme dalyvio diplomus ir susėdę į autobusą pajudėjome namų link. Šiek tiek pavargę, tačiau kupini išpuodžių ir gerų emocijų.

Beliėka tik pasidžiaugti entuziastingai startavus, sėkmingai finišavus ir laimingai sugrįžus namo.

Andrius Bautronis,

Ariogalos 13-osios kuopos šaulių vadas,
Ariogalos gimnazijos istorijos mokytojas

PATIKRINOME SAVE

Antrąjį sausio savaitgalį Marijampolės apskrities šaulių rinktinės šauliai dalyvavo tradiciniame naktiniame pėsčiųjų žygyje „Klaipėdos sukilimo dalyvių keliais“, skirtame atminti ir priminti visai Lietuvai svarbų įvykį – Klaipėdos krašto atvadavimą. Žygis, kuris prasidėjo praėjus ne vienai valandai po saulės laidos maršrutu Gargždai – Klaipėda, dalyvavo: 3-iosios kuopos šaulys Juozas Čepulis, 8-osios kuopos jaunosios šaulės Evelina Pranckevičiūtė, Viktorija Rimavičiūtė ir Vilkaviškio P. Karužos 6-osios kuopos šaulys Romas Eidukevičius su dukra, jaunąja šaule Toma Eidukevičiūte.

Apie 25 kilometrus (50 proc. – lauko ir miško keliukai, 20 proc. – pajūrio pakrantė, 25 proc. – asfaltuoti dviračių takai ir gatvės, 5 proc. – laukai) nusidriekusią trąsa, kuria keliavo žygeiviai, pareikalavo nemaža pastangų ir ištver-

Trasą įveikėme visi

Rinktinės archyvo nuotr.

mės. Džiugu daryti konstatuoti, kad šauliai – užsigrūdinę ir išbandymų patyrę žmonės – naktinį žygį pakartojo lygiai taip pat, kaip jį atliko nepažįstami bendraminčiai šauliai prieš aštuoniasdešimt devynerius metus.

Marijampolės AŠR informacija

ŠILUTĖS ŠAULIAI NESNAUDŽIA

Sausio mėnuo Šilutės šauliams buvo nežiemiškai karštas: 3-6 dienomis Dragūnų batalione vyko jaunųjų šaulių kursai, kur išmokome ne tik kariškų gudrybių, bet ir kasdienai reikalingų dalykų: tvarkos, disciplinos.

Po kursų pradėjom ruošti Sausio 13 dienos paminėjimui ir naktiniam žygiui, skirtam Mažosios Lietuvos prisijungimui prie Lietuvos „Klaipėdos sukilėlių keliais“, paminėti. Vienuolik-tajame žygyje, kuriame šiemet dalyvavo rekordinis dalyvių skaičius, Šilutės šaulių žygeivių būta net 39. Nelengva buvo slidžiais, siaurais keliukais, miškais ir laukais, kalnais, pakalnėm, upe-liais ir grioviais įveikti apie 25 kilometrus. Bet įveikėme bei visi grįžome patenkinti savimi, linksmi skanduodami skanduotes ir traukdami dainas. Vos grįžę iš žygio, dalyvavome Mažosios Lietuvos dienos minėjime.

Prieš pat didžiuosius šalčius surengtos pratybos pašilutės miškuose, kur prisiminėme Dragūnų batalione išmuktas pamokas.

Trokštančias veiklos mūsų karštas širdis apramino užėję stiprūs šalčiai: užsiėmimai buvo atšaukti, tad visi

Smagu, kad visados jauti bičiulio petį

Kuopos archyvo nuotr.

ėmėme laukti šilumos...

Asmeniškai man labai patinka visų Šilutės šaulių užsi-degimas, noras veikti, atliekami darbai. Visur ir visada, kur ir ką beveiktume, šauliai negailėdami atiduoda paskutines jėgas, paskutinius prakaito ir kantrybės lašus...

Donatas Jaunius,

Šilutės šaulių 8-osios kuopos vadas

MINIME ISTORIJA

Sausio 13-oji gedulas ar šventė? Gedulas – nes tą kruvinąjį sekmadienį netekome trylikos mūsų Nepriklausomybės gynėjų. Šventė – nes tauta dar kartą įrodė, kad mūsų stiprybė – vienybėje ir kartu išsaugojo Laisvę, dėl kurios buvo tiek paaukota. Ši data giliai įstrigo žmonių atmintyje. Kiekvienais metais klausydami prisiminimų ar žiūrėdami to meto įvykių filmuotą medžiagą, galime tik džiaugtis tuo, ką turime dabar ir dar labiau vertinti tėvų indėlį, kad jų vaikai, mes, galime gyventi laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje.

Šiomet sausio 13-tą dieną Kauno Žalgirio arenoje koncertavo dirigentas Valerijus Gergijevas, dažnai vadinamas Kremliaus šaukliu. Prieštaraudami, kad šis menininkas koncertuoja Lietuvoje būtent tokią dieną, sąjūnai, jausdami pilietinę pareigą, dalyvavo nepritarimo koncertui akcijoje. Jos metu jaunuoliai prie Žalgirio arenos uždegė žvakes, kurios priminė žuvusiųjų už laisvę gynėjų auką. Akcijos organizatoriai – tautinė Lietuvos studentų korporacija Neo-Lithuania – dalino 1991 metais sausio 14-ą išleistą laikraštį su nuotraukomis ir liudininkų interviu, taip priversdami susimąstyti, ar teisingą meną remiame. Ši tyli akcija susilaukė daug spaudos dėmesio. Girdėjome įvairių, o daugiausia prieštarų nuomonių, kurios labai drąsiai ir laisvai reiškiamos buvo tik internetinėje erdvėje. V. Gergijevo koncertas – propaganda ar sutapimas? Bet kokių atvejų, mūsų tauta, daug kentėjusi nuo imperinės politikos, kurią palaiko

te apžvelgė VDU Humanitarinio fakulteto prodekanas, istorikas doc. dr. Jonas Vaičenonis. Savo kūrybos dainas atliko kompozitorius, bardas, šaulys Alvydas Jegelevičius, Kauno moksleivių ir jaunimo choras. Žiūrėjome autentišką vaizdo medžiagą apie tragiškus 1991 sausio 13-osios įvykius, kuri ne vieną renginio dalyvį sujaudino iki ašarų. Džiaugiamės, kad galime organizuoti tokius renginius visuomenei, kad turime šaunių kolegų korporantų, kad galime kartu mokytis iš savo klaidų ir taip tobulėti.

Tą patį savaitgalį sąjūnų būrys dalyvavo tradiciniame naktiniame žygyje, minėdami 1923 metų Klaipėdos krašto sukilimą. Ši data žymi Šaulių sąjungos indėlį atkuriant Lietuvą, kadangi ši pergalingą sukilimą inicijavo ir aktyviai dalyvavo šauliai.

Šiandieniniai žygeiviai atkartoję to meto sukilėlių maršrutą. Startavome šeštadienio naktį, o 25 kilometrai įveikti

25 kilometrai įveikti lengvai, nes kartu žengė draugas sąjūnas

dirigentas, turi teisę jautriai reaguoti ir tokiems renginiams priešintis. Reikia tik džiaugtis, kad motyvuotas jaunimas atveria akis apatiškai visuomenei.

Sausio 14-ąją Kaune tautinė Lietuvos studentų korporacija Neo-Lithuania kartu su draugais korporantais „Saja“ organizavo renginį „Tu – mano laisvė“, skirtą atminti sausio įvykiams. Renginyje sveikinimo žodį tarė Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas, kunigas Robertas Grigas, buvęs LŠS vadas Gediminas Jankus. 1991-ųjų sausio įvykius tuometiniame ir šiandienos konteks-

te lengvai, nes kartu žengė draugas sąjūnas. Po aktyviai praleistos nakties vėlyvą sekmadienio rytą Baltijos pakrantėje sudainavome garsųjį „Sajos“ himną, ir dešimčiai žygeivių specialiojo būrio vadas sen. Tomas Šyvokas iškilmingai įteikė žygio pažymėjimus. Nutrintos kojos ir vėjo nugairintas veidas negąsdina, nekantraudami laukiame naujų maršrutų, nes jau spėjome užsikrėsti žygių manija.

Sigita Bietkytė,

šaulių studentų korporacijos „Saja“ Kauno skyriaus seniūnė

PAGERBTI IŠKILŪS ŠAULIAI

Vasario 16-osios išvakarėse Kauno senamiestyje atidengtos dvi atminimo lentos, skirtos čia gyvenusiems žymiesiems žmonėms prisiminti. Simboliška, tačiau abiejose puikuojaši Lietuvos šaulių sąjungai itin nusipelnusių visuomenės veikėjų pavardės. Viena skirta Stasiui Šilingui – Lietuvos šaulių sąjungos Centro valdybos pirmininkui, teisingumo ministrui, tiesiog žymiam žmogui. Tiek, kiek nuveikė šis žmogus dažnam nepakaktų ir keletu gyvenimų. Kitoje atminimo lentoje įrašyta LŠS įkūrėjo Vlado Putvinskio – Pūtvio, Jono Garalevičiaus, Pauliaus Galaunės ir Juozo Tallat-Kelpšos pavardės. Visi šie nemaža Tėvynei nuveikę vyrai gyveno tame pačiame Daugirdo gatvėje esančiame name.

Ceremonijoje dalyvavęs S. Šilingo anūkas, Vatikano radijo redaktorius Saulius Kubilius prisiminė senelio gyvenimo vingius, sunkius tremties metus, kitas šio iškilaus lietuvių gyvenimo detales. „Esu sujaudintas tokio gausaus dalyvaujančiųjų skaičiaus. Nesitikėjau...“ – sakė S. Kubilius.

Keli eskizai S. Šilingo biografijai

S. Šilingas gimė 1885 m. lapkričio 11 dieną Vilniuje. Gimęs titulų nestokojančioje šeimoje vaikas nesibodėjo revoliucinės veiklos: mokydamsis Maskvoje ir Sankt Peterburge aktyviai dalyvavo nukreiptoje prieš carą veikloje, net kovojo barikadose. Tuo pat metu leido prolietuviškus leidinius („Aušrinė“, „Pirmasis baras“, „Lietuvos žinios“).

Grįžęs į Lietuvą, aktyviai pasisakė už Klaipėdos krašto sujungimą su Lietuva, taip pat vystė politinę veiklą ir įkūrė demokratinę tautos laisvės Santaros partiją, buvo išrinktas Lietuvių tautos tarybos pirmininku. Stiprėjant nepriklausomos Lietuvos valstybėms institucijoms, 1922 m. S. Šilingas išrenkamas į Seimą ir kuravo atsikūrusios valstybės užsienio reikalus. 1924 m. išrinktas Šaulių sąjungos Centro valdybos pirmininku netruko pasireikšti kaip aktyvus šaulys.

Šis Lietuvos veikėjas neliko nuosalyje ir A. Smetonos atėjimo į valdžią metais. Prisidėjęs prie perversmo, jis gavo teisingumo ministro portfelį. Beje, būtent S. Šilingas buvo tas žmogus, kuris parengė, sustygo ir paskelbė tuometinių tautininkų ideologijos apmatas. Jo dėka atsirado „Draugija Lietuvai pagražinti“, dar kelios visuomeninės organizacijos. Apskritai plataus akiračio žmogus niekad neapsiribojo viena-krypte veikla: net užimdamas svarbias valstybines pareigas jis rasdavo laiko įvairių draugijų kūrimui, vadovavimui,

Čia kadaise gyveno du žymūs šauliai

Autoriaus nuotr.

noriai dalyvaudavo jų veikloje.

Kultūrinė sritis jam taip pat nebuvo svetima. Būtent jo dėka įkurta ne viena kultūros įstaiga: M. K. Čiurlionio galerija, Kauno meno mokykla, Operos teatras, iš kurių vėliau išsirutuliojo ir dabar Lietuvoje žinomi, jos vardą garsinantys kultūriniai objektai.

Po atsistatydinimo iš teisingumo ministro pareigų S. Šilingas gyveno savo ūkyje Misiūnuose. Su žmona Emilija Bytautaite susilaukė net devynių dukrų. Užėjus sovietams, šeima buvo suimta ir ištremta. Po išsiskyrimo jam nebuvo lemta pamatyti nei žmonos, nei dukros Ramintos – jos mirė tremtyje. S. Šilingo tremties kelias nusipelno atskiros knygos: sunkiai dirbo, nuteistas sušaudyti, bet dešimtį metų laikytas kalėjimuose, paskui išlaisvintas ir vėl suimtas ir taip be galo. Savo gyvenimo kelią šis žymus šaulys baigė gyvendamas pas žmonos seserį.

Beje, vykdant paskutinį S. Šilingo prašymą, 1999 metais aktyviai dalyvaujant Lietuvos šaulių sąjungos nariams, giminės organizavo S. Šilingo, žmonos Emilijos ir dukros Ramintos palaikų perlaidojimą iš Kelmės į Ilgu-

vą, šalia dukros Audronės. Kaip pasakoja liudininkai šauliai, tai būta tikrai jausmingos ceremonijos.

Prie Lietuvos šaulių sąjungos ištaikų stovėjęs Vladas Putvinskis–Pūtvis – koks sutapimas – taip pat kurį laiką gyveno šiame name. Turbūt būtų keista tūlam šauliui pasakoti, kas buvo šis žmogus. Apsigyvenęs Kaune V. Putvinskis–Pūtvis net buvo įsirengęs nedidelį amunicijos sandėlį, kurio buvimo vietos nežinome.

Anuomet šauliai tapo užuomazga, iš kurios radosi tautos nugarkaulis. „Šauliškumo psichiniame pagrinde glūdi sveikas, instinktyvus asmens troškimas pačiam dalyvauti tautos laisvės gynime. <...> Tauta be dvasios riterių, be idėjinės aristokratijos turi žūti. Šaulių sąjungos uždavinys yra įnešti šauliškais rūbais apvilktą idėjinį tautinį riteriškumą į tolimą provincijos kampą, į tą kaimą, kurio šiaudiniai stogai matyti ten toli už miškelio, už kalnelio, paupyj, pabalų...“ – rašė V. Putvinskis–Pūtvis.

Labai gaila, kad atminimo lentoje ties šio garbaus žmogaus pavarde neatsirado vietos įvardijimui – šaulys.

Valdas Kilpys

VASARIO 16-OJI – DVI GUBOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

Keisti mūsų šalies istorijos vinigai. Kad ir šis: 1918-aisias išplėšę ir deklaravę savąją nepriklausomybę, didžiausią kiekvienos tautos vertybę, ja džiaugėmės neilgai – tik dvidešimt dvejus metus. Prabėgus sunkiems devyneriems, 1949-ųjų vasario 16-ąją žeminėje deklaravome, kad tęsiame teisėtą kovą dėl laisvės: Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) partizanų vadovybė sudarė ir pasirašė dokumentą, kuriuo paskelbta, kad LLKS prisiima atsakomybę vadovauti nepriklausomos bei demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimui.

Taigi, švęsdami Vasario 16-ąją, prisimename ne vien tik 1918-uosius, bet ir Radviliškio rajone, Mėnaičių kaimo žeminėje, Lietuvos vyriausiųjų partizanų vadų suvažiavime pasirašytą dokumentą ir iš čia pasklidusią žinią: okupuoti, bet nugalėti.

Sigita Bietkytė,
Šaulių studentų korporacijos
„Saja“ Kauno skyriaus pirmininkė:

Šią dieną Kauno sąjūnai pradėjo šv. Mišiomis, o tęsė vis stabelėdami pasvarstyti apie tokios datos svarbą bei prasmę šiandienos kontekste. Žvilgsnis į šventinį miestą nuo Prisikėlimo bažnyčios terasos, apsilankymas Vytauto Didžiojo Karo muziejuje, filmo apie Sąjūdį „Kaip mes žaidėme revoliuciją“ peržiūra, pasikaita apie LDK pilis Kauno įgulos

Brigita Vinikaitytė,
Alytaus apskr. karininko Antano Juozapavičiaus
šaulių rinktinės jaunoji šaulė:

Alytaus jaunieji šauliai šią didžią šventę minėjo pakiliai nusiteikę: prie paminklo Laisvės angelas sugiedojo Tautišką giesmę, dainavo, sakė eiles. Neužmiršome ir laisvės kovotojų atminimo: uždegėme žvakutes, padėjome gėlių, atidavėme pagarbą laisvės gynėjams. Gražu buvo matyti šypsenas žmonių veiduose, justti viltį, tikėjimą, meilę, broliškumą ir vienybę.

Vėliau visi sugrįžome į Šaulių namus, kur vyko iškilminga jaunųjų šaulių pasižadėjimo ceremonija. O po to su naujaisiais šeimos nariais visi žiūrėjome filmus apie mūsų tautos istoriją.

Vasario 16-oji įrašyta mūsų genuose

„Saja“ archyvo nuotr.

ramovėje, teatralizuotas literatūrinis pasirodymas, tautinės dainos, parodos – visko ganėtinai daug, tačiau viskas prasminga.

Į Balandiškių kaimą (Radviliškio r.), buvusią partizanų vadovybės būstinę, sąjūnai atvažiavo atiduoti pagarbą žmonėms, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) tarybos suvažiavimo dalyviams, kurie čia, ryšininkų Sąjūdyje, rengė Vasario 16-osios deklaracijos dokumentus. Juos pasirašė 1949 vasario 16 d. jau kitoje, J. Mikniūtės, sodyboje Mėnaičių kaime, kur partizanai persikėlė sužinoję, kad gretimame kaime prasidėjo čekistų kratos.

* * *

Taip paminėjome šią dieną, brangią kiekvienam lietuviui. Svarbiausia, kad mūsų Tėvynės istorija neliktų užmiršta, o būtų minima ir puoselėjama kiekvieną dieną.

Tą dieną paminėjome pakiliai nusiteikę

Rinktinės archyvo nuotr.

Indrė Meliūnaitė,

Anykščių Dariaus ir Girėno šaulių 1-osios kuopos vadė:

Policijos komisariato kvietimu Anykščių Dariaus ir Girėno šaulių 1-osios kuopos nariai Vasario 16-ąją minėjo šauliškai – dalyvavo kasmetinėse šaudymo varžybose. Šauliai šaudė iš pistoleto IŽ 35M, „Margolin“, šautuvų su atviru ir optiniu taikikliais. Iš 20 komandų šaulių 1-oji bendroje įskaitoje buvo septinta. Jaunasis šaulys Gedas Raškevičius, šaudęs iš šautuvo su optiniu taikikliu, tik vieno taško skirtumu liko ketvirtas.

Kurkliai - Vasario 16-osios sostinė. Taip pernai pasakė šaulys, Stepono Kairio pagrindinės mokyklos „Šviesulys“ Norbertas Černiauskas. Susiskirstę į kelias grupes, vyresnieji kuopos šauliai liko Anykščiuose, o jaunieji šauliai renginį pradėjo Užunvėžiuose. Vėliau renginys persikėlė į Kurklius. Kaip ir kasmetėjome nuo mokyklos iki kapinių, kur tylos minute pagerbėme žuvusius partizanus.

Vėliau Anykščių Dariaus ir Girėno šaulių 1-osios kuopos šauliai metė iššūkį ne tik Kurklių Stepono Kairio mokyklos mokiniams, bet ir rajono valdžiai – pakvietė susirungti vir-

Šikart – septinti...

Kuopos archyvo nuotr.

vės traukimo varžybose. Ir nugalėjome! Dar išbandę akies taiklumą, visi sugužėjome į Stepono Kairio mokyklos aktų salę, kur pratęsėme šventę. Jos pabaigoje mokyklos direktorė nuoširdžiai padėjo šauliams už pagalbą bei gražų dalyvavimą. Sutarėme bendradarbiauti ateityje.

* * *

Malda už Tėvynę ir jos vaikus

Rinktinės archyvo nuotr.

* * *

Ats. kpt. A. Veikšys,

Rokiškio 9-osios jaunųjų šaulių kuopos vadas:

Rokiškio 9-osios kuopos jaunieji ir Juodupės 4-osios kuopos šauliai kaip ir kiekvienais metais vyko į Červonką, pasienio miestelį Latvijoje, pagerbti žuvusių karių. Kapinaitėse, esančiose šalia kelio Rokiškis – Daugpilis, pastatytas beveik septynių metrų aukščio paminklas, o jame iškalti žodžiai: „Keleivi, pasakyk Lietuvai, kad mes žuvome gindami Tėvynę“. Čia palaidotas 31 karys savanoris, 1918–1920 m. kovėsis už Lietuvos laisvę.

Rokiškyje, minint Vasario 16-ąją, prie Nepriklausomybės paminklo saugoti ir ginti Lietuvos laisvę visuomenės akivaizdoje iškilmingai pasižadėjo 43 rajono jaunieji šauliai. Džiugu konstatuoti, kad šauliškos idėjos itin patrauklios moksleiviams – per du mėnesius 9-osios jaunųjų šaulių kuopos gretas papildė daugiau kaip 60 mokinių. Jauna, energinga komanda – būrių vadai: A. Melnikovas, L. Čiučelis, J. Mateikis – sugeba sudominti ir užimti mokinius. Ypač išskirti norėčiau 1-ojo būrio vadą ats. ltn. A. Melnikovą, jauną pedagogą, norintį ir mokantį dirbti su vaikais, gebantį įtraukti juos į aktyvią šaulišką veiklą.

Broliai ir sesės šauliai, puoselėkime mūsų Tėvynę Lie-

Vitalija Šlepavičienė,
Tauragės AŠR vado pavaduotoja:

Po šv. Mišių ir šventinio paminėjimo Tauragės apskrities šauliai dalyvavo bėgime: tauragiškiai varžėsi 1600 m. trasoje miesto gatvėmis, o jurbarkiečiai – savo miesto 8-ajame sveikatingumo bėgime. Stebėtis nereikėtų – sveika šaulio siela „gyvena“ sveikame kūne.

Pagėgių kultūros namuose vykusiame renginyje vieną svarbiausių mums švenčių gražiai minėjo 40 jaunųjų šaulių.

tuva, dirbkime jos labui, visada būkime geru pavyzdžiu mūsų ateičiai – jauniems šauliams. Mokykime juos būti Lietuvos patriotais, visada pasiryžusiais ginti ir saugoti Lietuvos nepriklausomybę. Geros Jums nuotaikos.

Kuopos archyvo nuotr.

Atidavėme pagarbą svečioje žemėje žuvusiems kariams

Augustinas Šlikas,

Šiaulių AŠR Gruzdžių kuopos vadas:

Nepriklausomybės dienos proga Gruzdžių gimnazijoje vyko šventinis renginys, kurio kulminacija – iškilmingas kandidatų į jaunuosius šaulius pasižadėjimas. Jį perskaitė ir kuopos gretas papildė: Matas Norutavičius, Eimantas Kundrotas, Hubertas Blinstrubis, Marija Jasiškytė, Vytautė Stankaitytė, Rimantė Meiiliulytė, Aladas Bražas, Paulius Jočys, Robertas Jonkus.

Nuo šiol aš – jaunoji šaulė

Kuopos archyvo nuotr.

***

Jomantė Petrylaitė,

Šiaulių 2-osios kuopos šaulė:

Nepabūgę šalčio ir šurpauš vėjo, Šiaulių apskrities gen. Plechavičiaus šaulių rinktinės šauliai, atžygiavę į miesto centrą, Prisikėlimo aikštę, aidint Lietuvos himnui pagerbė pakeliamą vėliavą, išklausė šventinių pasisakymų, pasidžiaugė koncertu ir, tokią ypatingą dieną nenorėdami skirtytis, šventinę popietę tęsė štabe.

Mes – tavo vaikai, Tėvyne

Gabrielės Antanavičiūtės nuotr.

***

Utenio aikštė sužydo vėliavomis

Vytauto Ridiko nuotr.

Asta Tidikiienė,

Utenos AŠR vadė:

Vasario 16-osios pavaikare, pasibaigus patriotinių dainų konkursui

„Volunge šauk ažuole“, kuriame savo dainas pristatė ir šaulys Aurimas Rėza, Utenos šaulių kvietimu Utenio aikštėje rinkosi žmonės. Kas su valstybine

vėliava, kas – trispalviu šaliu pasidabinęs, o kas tik smalsumo vedamas.

Tylos minute pagerbė žuvusių už Lietuvos laisvę partizanų atminimą, suteikėme žodį Seimo nariui Edmundui Pupiniui. Jis ne tik pasveikino susirinkusiuosius, bet ir įteikė Utenos šauliams saugoti dar dešimt valstybinių vėliavų. Vėliau pakvietėme visus sudaryti „gyvą žodį“ LIETUVA, o nuo savivaldybės stogo mus įamžino „Utenos diena“ redaktorius Vytautas Ridikas.

Vėliau, vedami vėliavų būrio ir A. Šapokos gimnazijos pučiamųjų orkestro būgnininkų, žygiavome link Jono Basanavičiaus paminklo, kur giedojome Tautinę giesmę.

Kad būtų kuo mažiau pasyvių stebėtojų, susirinkusiesiems išdalino dainų tekstus ir visi traukėme gražiausias patriotines dainas. O dainuodami iš žvakelių sudėliojo žodį LIETUVA ir trispalvę.

1952-ŪJŲ VASARIO 16-OJI. PIRMOSIOS PATRIOTIZMO PAMOKOS

Vyngintas Kuras,
Marijampolės AŠR Kudirkos

Naumiesčio 10-osios kuopos šaulys

Netgi man, vidurinėsios kartos atstovui, kuris matė sovietinio „socializmo rojaus“, „šviesaus komunizmo rytojaus“ siūlomas idėjas, grimasas ir dviveidiškumą, be galo sunku rašyti apie pokario laikotarpį, kuomet brolis ėjo prieš brolių, sūnus prieš tėvą, kuomet reikėjo rinktis, su kuriais pasukti, kuriuos laikyti savais, o kuriuos prakeikti. Likti nepastebėtam, neutraliam kaip stulpui laukuose, tada buvo tiesiog neįmanoma. Knygose „Kaip jie mus sušaudė“, „Raudonasis siaubas GPU“, „Čekistų vagonuose“, „Raišių kankiniai“ ir kt. galima perskaityti daug žiaurių ir klaidingų įvykių aprašymų, nors atrodo, kad viskas vyko kažkada labai seniai, kažkur labai toli nuo Tėvynės, tarsi klaidingame sapne, kurio daugiau niekada nenorėtum susapnuoti. Tačiau tai mūsų tautos istorija, realybė, kuri šaukte šaukiasi pavėluoto teisingumo, kvėpuoja mums į nugarą, tikėdamasi, kad mes vis dar ją prisimename ir vertiname. Netgi praėjus daugeliui metų, vis dar kaitinamos aistros, ieškoma teisiųjų ir kaltųjų, artimieji vis dar nežino, kur jų tėvų, brolių ar seserų kapai... Nors ir parašiusiam nemažai įvairių straipsnių, ši tema man tarsi gyvenimiškas egzaminas, nenorint nieko ižėisti ar įskaudinti, nes nei mano, nei jaunoji karta, nebepali visapusiškai ir tinkamai įvertinti pokario rezistentų, sovietiniuose saugumo kalėjimuose, tardymo izoliatoriuose ir gulaguose kentėjusių tautiečių skausmo ir sielvarto, už Tėvynės laisvę kritusių ir pakelės griovių nežinomuose kapuose užkastų miško brolių kruvinos aukos ir, labai gaila, nebepalime pajusti tokio stipraus tų žmonių patriotiškumo, Tėvynės meilės ir pasiaukojimo gimtai žemei jausmo... Tai mūsų kartos praradimas. Norėtusi, kad už šiuos tautiškumo ir patriotizmo praradimus mūsų kartai nereikėtų sumokėti aukščiausios kainos.

Šiomet vasario 16-ąją sukanka 60 metų, kai 1952 metais patriotinių jausmų vedama grupelė Šakių gimnazijos moksleivių iškėlė Lietuvos Respublikos trispalvę ant Šakių miesto vandentiekio bokšto. Tuomet buvo pats „Stalino saulės“ pakilimo vidudienis, kuomet partizaninė kova Lietuvoje jau persirito į antrąją, tragiškąją, pusę, kuomet eidami į mokyklą moksleiviai prie tako su siaubu akyse stebėdavo išrengtus, nuo kojų smūgių pamėlynavusius, sudarkytus partizanų lavonus, su ant krūtininių plytelių prispaustu popieriaus lapu, kuriame iškeverzota: „šuniui šuniška mirtis“. Netoliese sargybinis. Jis stebi, kieno veidu nusiris nevaldoma ašara... Dalyvaujant vaikams, prie kruvinų kūnų atvedamas vyras klausinėjamas: „Ar tarp šių atmatų yra tavo sūnus, šunie...“ Atminčiai atgaivinti dar keletas smūgių automato buože... Neįmanoma įsivaizduoti, ar pajauti, kiek prireikia dvasinių jėgų tėvui nesuklupti, nepravirkti, neišsiduoti, tarp krūvos lavonų matant du savo sūnus! Ar norėtų tokių pamokų mūsų išlepinta jaunoji karta? Tikriausiai ne.

Laikai buvo neramūs: kariuomenės daliniai šukavo miškus, medžiodami mūsų partizanus kaip žvėris. Į Rytus vis dar nepaliaujamai ritosi traukinių ešalonai, gyvuliams skirtuose vagonuose veždami „buožes“, „tarybinės liaudies priešus“, „antisovietinius elementus“, ar šiaip ne laiku ir ne vietoje atsidūrusius „nesusipratusius“ tautiečius. Sovietinėje Lietuvoje tvyrojo melas, naujos šventės, draudimas išpažinti tikėjimą, senų, „buržujiškų tradicijų“ atsisakymas, visur knibždėjo informatorių, saugumo pakalikų, kurie, nedelsiant pranešdami „kur reikia“, kiekvieną „pasiklydusią avelę“ padėdavo nukreipti teisinga meilės Stalino saulei kryptimi. Nesvarbu, kur ta saulė spindėdavo: už Poliarino rato ar Kazachstano stepėse – švietė visur vienodai. Mokyklose tuo metu taip pat netruko informatorių – mokinių ir mokytojų – seklių ir kolaborantų, skubančių nedelsiant ir viešai pasmerkti „buržujų ir tarybinės liaudies priešų“ antitarybinę veiklą, tad Šakių gimnazijos moksleivių poelgis iš pirmo žvilgsnio atrodo avantiūristinis ir netgi kvailas, bet tik iš pirmo žvilgsnio...

Kodėl aš apie tai rašau? Tikrai ne todėl, kad Vasario 16-oji – didelė šventė laisvoje Lietuvoje, Lietuvos Valstybės atkūrimo diena, kuomet sakoma daug ugningų kalbų, rašoma straipsnių, švaistomasi praeiksmiais Tėvynės pavergėjams ir Lietuvos žmonių skriaudikams. Tikrai ne. Iš 11 Šakių gimnazijos moksleivių, dalyvavusių Šakių Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) kuopelės veikloje, 1952 metų Vasario 16-osios įvykiuose ir gavusių didžiules, mūsų akimis žiūrint, laisvės atėmimo baudmes sovietiniuose gulaguose, šiandien gyvi liko tik 5. Kiti jau iškeliavo Anapilin. Amžiną jiems atilsį, bet ar jie pasakė viską, ką norėjo, ir ar juos kas išgirdo? Ar Lietuvos laisvė dabar tokia, apie kokią jie svajėjo?

Tokių minčių kamuojamas, aš užsukau pas Danutę Baukytę, Marijampolės apskrities šaulių 4-osios rinktinės Kudirkos Naumiesčio 10-osios kuopos šaulę, vieną iš 11 Šakių gimnazijos moksleivių, dalyvavusių Šakių LLKS kuopelės veikloje, 1952 metų Vasario 16-osios įvykiuose ir išėjusių pakelta galva iš sovietinio teismo Kauno KGB rūmuose, kur jai dosniai buvo atseikėta už „tėvynės išdavimą“ – dvidešimt penkeri metai, už antitarybinę veiklą – dešimt metų, už organizaciją – dar dešimt metų, iš viso – keturiasdešimt penkeri metai! Tarybinė valdžia „geraširdiškai“ šią sumelę suapvalino, palikdami pagal svarbiausią straipsnį – dvidešimt penkerius metus „persiauklėti“ ir dar penkerius – „per ragus“, jei ji netyčia per tuos 25-erius „nenuklydusius“, t.y. penkeri metai tremties, be pilietinių teisių, su turto konfiskavimu. Daugoka už moksleivišką veiklą? Vienas tardytojas prieš teismą pasakė: „Jums reikėjo tik diržų įkrestis...“ Dabar Lietuvoje žmogžudžiai atsiperka mažesnėmis laisvės atėmimo baudomis, jei „susikombinuoja“ kokią lengvinančią aplinkybę... Bet pačioje „humaniškiausioje“ ir „demokratiškiausioje“ pasaulio šalyje, ši bausmė buvo „palei nuopelnus“. Tada tokia pat bausmė buvo skiriama ir tiems, kurie su ginklu rankose kovojo už Tėvynės laisvę ginkluotųjų kovotojų gretose.

Nežiūrint gresiančios didžiulės baudmės, Vytautas Tirlikas 1952 metų gegužės 22 dieną Kauno KGB rūmų salėje vykusio teismo posėdžio metu, dalyvaujant gausybei sovietinių „liau-

dies veikėjų, „draugų“ ir parsiėdavusių teismo tarėjų, iškilmingai pasakė: „Gailiuosi tik vieno, kad per mažai nuveikiau Tėvynės labui“. Tuo metu tai buvo be galo drąsūs žodžiai.

Už per daug didelę meilę ir patriotizmą „ne tai Tėvynei“ aštuonetas pateko už Šiaurės poliarinio rato: A. Staniulis ir Murmansko, E. Baltrušaitytė ir Intos, V. Tirlikas, P. Būčys, B. Pašiūnas, A. Karalius, O. Vinterytė ir D. Baukytė ir Norilsko speclagerius. E. Grybinaitė P. Jakaitis vargo Karagandos dykumose esančiuose lageriuose, K. Valaitis liko Šilutėje. Iš vienuoliktos klasės įkandin „liaudies priešų“ dar pašalino B. Kumetaitytę, Č. Gudaitytę ir A. Lingytę, kurios nešė maitą į Šakių saugumą sulaikytiems klasės draugams. Pašalino be teisės toliau mokytis už „banditų“ rėmimą. O jie buvo tik vaikai, kuriems visas gyvenimas prieš akis.

Danutė Baukytė gimė laisvoje Lietuvoje, neturtingoje daugia-vaikėje šeimoje. Mama sunkiai sirgo, todėl nuo penkerių metų ją augino teta. D. Baukytė prisimena, kad gimnazijoje turėjo mokytoją istoriką Eišvydą Balį, kuris sovietiniais laikais nebijojo dėstyti tikrosios Lietuvos istorijos. Dauguma klasėje besimokančių vaikų turėjo laisvoje Lietuvoje gimusių ir užaugusių tėvus, kurie, kaip carinės Rusijos laikais Lietuvos knygnešiai, išsaugojo patriotinius jausmus, buvo religingi, bent širdimis palaikė laisvės kovas miškuose ir pogrindyje. Patriotinių jausmų, tikėjimo Dievu ir Lietuvos laisve tėvai mokė ir savo vaikus, tikėdami, kad Lietuvos okupacija tik laikina. Kas nebijojo klausytis „Amerikos balso“, girdėjo ir kitiems pašnibždomis perdavinėdavo žinias, kad „Lietuva greitai bus laisva, nereikia pulti ir nevilgti! Laisvasis pasaulis, taip pat ir Amerika, nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, remia jos išsilaisvinimo idėją. „Tad laikykitės, broliai. Iki laisvo pasimatymo laisvoje Tėvyneje.“ Deja... Bet moksleiviams tai netrukdė. Kupini patriotinių idėjų, netgi praradę ryšius su pogrindžiu, jie platino atsišaukimus, kvietė bendraminčius visomis išgalėmis priešintis okupantams, netgi planavo susprogdinti tautų vado Stalino paminklą prie Šakių Tarybų rūmų, tik sprogmenų negavo...

1952 metų vasario 16-osios naktį klasės draugai Antanas Karalius ir Pranas Būčys, slapta užlipę į Šakių vandentiekio bokštą, nuplėšė raudoną sovietinę vėliavą ir prie to paties koto pritvirtino atsineštąją Lietuvos trispalvę. Priklaupę ją pabučiavo ir iškėlė pleventi virš Šakių. Išėdami dar prikabinėjo keletą raštelių „UŽMINUOTA!“, o prie durų iš lauko pusės: „Jei kas norite savo kailį paaukoti tėveliui Stalinui, prašom lipiti į viršų prie vėliavos“, – kad vėliavos sovietiniai okupantai taip greitai nenuimtų, ir nuo bokšto pabarstė trispalvių popieriaus skrituliukų... Vytautas Kirlikas ir Bronius Pošiūnas primėtė Šakių miesto gatvėse proklamacijų ir atsišaukimų.

Vasario 16-osios rytas išaušo neramus. Visur zujo uniformuoti milicijos ir kariuomenės pareigūnai. Trispalvė Lietuvos vėliava vandentiekio bokštą puošė iki vienuoliktos valandos: perspėjimas, kad užminuota, sulaukė entuziastus. Prie vandentiekio bokšto susirinko būrys žmonių. Danutė Baukytė prisimena, kad pamačius iškeltą trispalvę ją užplūdo džiaugsmo, patriotizmo, pergalės jausmas, nuojauta, kad jiems už tai nieko nebus...

Praėjus keliasdešimčiai metų, Danutė Baukytė to meto įvykius vertina kaip vaikišką avantiūrą, neįvertinus to, kad vaikiškais pečiais, vargu, ar buvo galima nustumti sovietinį buldozerį, kuriam nieko šventa nebuvo. Dėl konspiracijos netgi pačios LLKS kuopelės nariai vieni apie kitus žinojo mažai, pavyzdžiui, atsišaukimus rašė klasės berniukai, o mergaitės tikėjo, kad atsišaukimus rašė partizanai. Bet nežiūrint visų patirtų skriaudų, neteisų ir tremties vargų, Danutė Baukytė sako, kad jei reikėtų, tą patį kelią neabejodama nueitų iš naujo!

Danutė Baukytė: „Tą patį kelią nueičiau iš naujo“ *Autoriaus nuotrauka*

Moteris sako, kad laisvos Lietuvos tikėjosi kitokios: labiau patriotiškos, nepraradusios tikėjimo „svajonių Lietuvos“, kokia buvo iki 1935 metų prieškarinio Lietuvoje vykusio sukilimo Suvalkijoje. Danutei Baukytei skaudu dėl apleistų tautiečių kapų, ji dabartinėje laisvoje Tėvyneje norėtų kitokio požiūrio į paprastą žmogų, mažiau egoizmo, daiktų ir pinigų „religijos“.

„Į valdžią dabar sulindę buvusios nomenklatūros vaikai“, – sako D. Baukytė, – kurie nematė vargo, viskas visur remiasi tik į pinigus. O kur dingo žmogiškumas? Mes anksčiau nesame girdėję, kad vaikai vaikus užmuštų, jiems galvas nupjautų... Kiek išprievartavimų, nužudymų. Jei „anoj Lietuvoj“ būdavo toks įvykis, apie tai visi kalbėdavo, o dabar tai tik statistika: perskaičiai ir pamiršai... Anksčiau mums užteko tiek, kiek turėjom, o dabar kad tik daugiau, kad tik geriau už kitus...“

Danutės Baukytės paklausus, ką norėtų palinkėti dabartiniam jaunam Lietuvos piliečiui, ji pasakė: „Norėčiau palinkėti kiekvienam prisiminti savo šaknis, įvertinti tai, už ką žuvo tūkstančiai Lietuvos laisvės kovotojų, kokią auką ant Tėvynės laisvės aukuro sudėjo dešimtys tūkstančių sovietinius gulagus ištremtų tėvynainių. Už ką daugelis jų net nedvejojami dar kartą paaukotų gyvybę. Nejaugi visa tai buvo veltui? Mokyklos turėtų pirmiausia ugdyti lietuvių iš didžiosios raidės, o tik po to europietį.“

Iš Danutės Baukytės namų išėjau susimastęs, tarsi gavęs gilią tautinę pamoką. Ar tokią mūsų kartą norėtų matyti senoji tremtinių, politinių kalinių, kovotojų už Lietuvos laisvę karta, kurių jau daugumos nebėra? Ar mes pateisiname jų viltis? Abejoju. Daugelis mūsų gal tik per vėlines, varomi kažkur širdies kertelėje užsilikusios pareigos jausmo, uždegame žvakelę ant išėjusiųjų kapo, bet ar susimąstome apie jų nueitą gyvenimo kelią, dėl ko jie gyveno, ką jie mylėjo, už ką jie kovojo...? Sukrečia D. Baukytės prisiminimuose išsakyta frazė, kad Vilniaus geležinkelio stoties „tupike“ (aklavietyje), išvažiuodama į ilgą tremtį rytuose, ji spėjo į krepšelį įsiberti žiupsnelį tėvų žemės, kuri lyg relikvija ją lydėjo visais Sibiro keliais.

Gerbiami emigrantai, ar ieškodami sotesnio kąsnio Vakaruose, pasiėmėte į kelią tėvų žemės, kad vėl galėtumėte sugrįžti atgal? Suprantu, nėra dabar gerai Tėviškėje, bet ar viskas perkama už pinigus? Kiekvienas, pridėjęs ranką prie širdies, paklauskime savęs: ar aš padariau viską, kad mano Tėvyneje gyventi būtų lengviau? Ar pateisinau viltis ir lūkesčius, ko tikėjosi iš manęs tėvai ir seneliai? Atsakymo neprašau. Atsakykite į šį klausimą kiekvienas sau. O jie, išeinančioji karta, dar vis tikisi, jie vis dar laukia.

ŠAULIAI PAGERBĖ GYVĄ ISTORIJOS LIUDYTOJĄ

Su žmona Jadvyga

Janina Sučyliene

Praėjusio šimtmečio pradžioje gimusio Ildefonso Bičkus jubiliejinį 95-ąjį gimtadienį iškilmingai paminėjo jo draugai – Šaulių sąjungos Mažeikių 1-osios kuopos šauliai.

Ištvėręs sunkius likimo skirtus išbandymus, I. Bičkus išliko šviesaus proto, komunikabilus ir atviras tiems, kurie neabejingi Lietuvos praeičiai, laisvę ir nepriklausomybę gynusiems žmonėms. Devyniasdešimt penkerių sulaukęs, nenuilstamas kovotojas ir šiandien yra Lietuvos laisvės kovų sąjungos, 1953m. Norilsko sričių sukilėlių, Lietuvos politinių kalinių, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungų narys, Lietuvos šaulių sąjungos šaulys. Už nuopelnus Tėvynei apdovanotas Garbės šaulio ženklu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių ir Vyčio Kryžiaus ordino medaliu. Šiomet 95-ojo jubiliejaus proga Laisvės kovotojų sąjunga I. Bičkaus darbus įvertins Partizanų žvaigžde, kurią garbingai įteiks Kaune vykšančiame Laisvės kovotojų suvažiavime.

I. Bičkus visada pasirengęs ne tik liudyti tai, ką patyrė, išgyveno, dėl ko žuvo jo brolis ir draugai, bet ir ginti savo tėvynę.

Gausus būrys svečių

Tik ypatingomis progomis Mažeikių muziejaus direktorė Adelė Cholodinskienė atveria tautos ir rajono gyventojų istorinę patirtį sukaupusios įstaigos duris. Penktadienio pavakare jubilato pasveikinti atvyko Telšių apskrities Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės vadas Vaclovas Ringys, Mažeikių šaulių 1-osios kuopos vadas Pranas Trakinis, Mažeikių Šv. Jėzaus širdies bažnyčios klebonas Rimvydas Marozas, Lietuvos politinių kalinių

sąjungos Mažeikių skyriaus valdybos pirmininkas Albertas Ruginis, Tėvynės sąjungos Mažeikių skyriaus atstovai, mokyklų, kuriose aktyviai veikia jaunųjų šaulių būreliai vadovai, bendražygiai, artimieji ir pažįstami.

Erdvi renovuota muziejaus salė buvo pilnutėlė. Akį džiugino šaulių uniforma vilkintys brandaus amžiaus savanoriai ir jaunimas. Mažeikių šaulių 1-osios kuopos vado P. Trakinio iniciatyva turiningai organizuotas Garbės šaulio I. Bičkaus pagerbimas, trukęs beveik dvi valandas, prabėgo nepastebimai.

Renginio vedėja, Sedos Vytauto Mačernio gimnazijos direktorė, kartu su jaunaisiais šauliais ir jai talkinusiai pedagogais, parengė įdomią, subtilią ir įvairaus amžiaus klausytojui jausmus ir sąmonę palietusią šventinę programą.

Didžiausią išpūdį paliko ant kilnojamo ekrano besikeičiančios, iš I. Bičkaus asmeninio albumo paimtos, parėjusio šimtmečio istorinius įvykius menančios nuotraukos ir G. Gricienės pasakojimas, kurį papildė įtaigiu vyrišku balsu skaitomos iš Jadvygos Bičkuvienės surašytos vyro autobiografijos taikliai parinktos ištraukos. Pasakojimą keitė fleitos melodijos, skambėjo gimnazistų atliekamos partizanų dainos, romansai. Renginį vainikavo Mažeikių kultūros centro tremtinių ir politinių kalinių choro „Atmintis“ dainos.

Gyva, vaikščiojanti istorija

Sveikindama susirinkusiuosius, muziejaus direktorė A. Cholodinskienė sakė, kad turėtume didžiuotis galėdami dalyvauti garbingo žmogaus didžiame jubiliejuje kartu su jo žmona, dukra ir vaikais.

Pagerbti atvykęs rinktinės vadas V. Ringys, pasveikinęs Garbės šaulį ir įteikęs Šaulių sąjungos vado ir Telšių apskrities rinktinės vado padėkos raštus, pastebėjo, kad retai tenka dalyvauti tokio garbaus amžiaus bendražygių jubiliejuose, tačiau 80-mečių, 70-mečių švenčiama vis dažniau: „Nes tai patriotinė organizacija, Lietuvoje atsikūrusi pirmiausia, todėl jos nariai daugiausia panašių išgyvenimų patyrę kovotojai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, kurių asmeninė patirtis jaunimui nesulyginama su dažnai tiesos neatitinkančiais istorijos vadovėliais“.

Mažeikių Šv. Jėzaus širdies parapijos klebonas R. Marozas sakė, kad Ildefonsą septynerius metus pažįsta kaip parapijietį, su kuriuo daugiausia pabendraujęs kalėdojimų metu. Tačiau šis šviesus žmogus, anot klebono, nepralaidžia progos pabendrauti susitikus gatvėje ar bažnyčioje. „Nežiūrint garbingo amžiaus, Ildefonsas dalyvauja visuose renginiuose, pradedant partizanų bunkerio atkasimo ir įamžinimo šventėmis, kaip šiandien matėme, bet ir visuose garbingą tautos praeitį menančiuose renginiuose. Jis, būdamas 20-ies, išėjo į savanorių kariuomenę ginti Lietuvos ir su trispalve žygiavo į sostinę jos iškleti. Tai

gyva, vaikščiojanti beveik 100 metų mūsų krašto istorijos enciklopedija, kuri gali gyvai papasakoti tai, kas tuo metu vyko. Mes turime juo pasinaudoti ir pasistengti, kad visos tos žinios būtų išsaugotos. Juk istorijos perrašyti neįmanoma, ją galima tik liudyti. Deja, yra tokių, kurie norėtų ją perrašyti, nors tai sunku, tačiau istoriją galima pakreipti kitu kampu... Manau, kol yra istoriją liudijančių žmonių, to padaryti neįmanoma, todėl reikia juos kviesti į mokyklas, tiesą pasakoti jaunimui, kad jie savo šalies istoriją išgirstų iš pirmų lūpų. Įdomu, ar mes būtume pajėgūs išverti tai, ką iškentėjo gerbiamas Ildefonsas ir jo kovų draugai? Todėl visa tai, ką šiandien matėm ir girdėjom, ir kas liko nepasakyta, turi išlikti kaip tikra istorija“.

Kad nereikėtų rinkti trupinių

P. Takinis, jubiliatui įteikęs nuo Mažeikių kuopos šaulių Rūpintojėlio skulptūrėlę, linkėjo sveiktos ir dar ilgai liudyti tai, ką matė, patyrė ir išgyveno. „Tapo tradicija viešai paminėti ir pagerbti šalia savęs esančius ilgaamžius, didžiulę istorinę ir gyvenimo patirtį sukaupusius žmones. O svarbiausia, kad iš jų lūpų pasakojimus išgirstų jaunimas. Mus skaudu, kad žmonės sensta, bet tuo pačiu negalime jų išleisti, nepaėmę iš jubiliatų jų sukaupytų žinių ir patirties. Mes dabar neįvertiname to, ką turime, bet praeis dešimt penkiolika metų ir nei savanorių, nei partizanų nebeliks. Tada suvoksime, ko netekome ir imsime rinkti išbarstytus trupinėlius“; – kalbėjo mažeikiškių šaulių vadas. P. Trakinis ir prisipažino esąs sukaupęs daug vertingos vaizdinės ir įgarsintos medžiagos, tačiau, jo manymu, tai turėtų daryti visi, kurie turi galimybių išsaugoti nykstantį tautos lobyną.

P. Trakinis pasidžiaugė visais, kurie prisidėjo prie jubiliejaus organizavimo ir, kalbėdamas apie tremtinių choro pa-

galbą ruošiant šventines programas, išreiškė viltį, kad tarp jo vadovaujamos šaulių kuopos narių yra muzikalių įvairaus amžiaus žmonių, todėl tikisi įgyvendinti savo svajonę – suurti šaulišką kapelą ar chorą. „Juolab, kad pats esu muzikalus, – savo planus atskleidė renginio organizatorius, – ir kita proga, kad ir prasčiau, bet saviems grosime mes patys“.

Eitų ginti Lietuvos

Po renginio pakalbintas jubiliatas nesijautė pavargęs, pakiliai nusiteikęs, priiminėjo sveikinimus. Pasakojo, kad su žmona Jadvyga gyvena paties statytame name, pats atsineša malkų ir kūrena „pečelį“. Jaučiasi sveikas ir žvalus, vaikšto be lazdos, mielai bendrauja su jį prisimenančiais žmonėmis. „Noriu, kad visi būtumėte sveiki, sulauktumėte dar daugiau nei aš metų“, – linkėjo senolis.

Paklausus, iš kur tokia stipri sveikata, jei jaunystėje buvo muštas, kankintas, teko badauti, kęsti šaltį, buvo net paralyžuotas. „Užsigrūdinau Norilsko lageryje, kur tris mėnesius tamsu, saulės nematyti, reikėjo 12 val. dirbti ir nedaug užkandus neleisdavo miegoti, varydavo žiūrėti kiną – taip vargino žmones. Dar ir kitų daugybę kančių teko išverti“.

Ildefonsui šaulių surengta šventė paliko labai malonų ir šiltą išpūdį. „Toks pagerbimas man gal per daug didelis, – svarstė jubiliatas, – nors Lietuvai tarnavau nuo mažų dienų, ištvėriau visas kančias, praėjau lagerius. Ir neduok Dieve, tai patirti jaunam. O Dievas man davė sveikatą, grįžau į Lietuvą, 46-erių sukūriau šeimą, užauginau dukrą, pasistačiau namus. Ir šiandien dukra Ilona su žentu ir jaunėliu sūnumi mane pagerbė, o iš vyresniojo anūko, kuris mokslus baigė Anglijoje ir ten dirba bankininku, gavau gražų pasveikinimą“. I. Bičkus patikino, kad ir šiandien, kiek jo sveikata leistų, jei tik reikėtų, eitų ginti Lietuvos....

J AIS DIDŽIUOJAMĖS, ARBA ISTORIJA PRAKALBO DAINOMIS

Į gyvenimą žmogus ateina, kad įprasmintų svajonę, ją įkūnytų ir paliktų darbuose. Vienas iš tokių žmonių, daugelyje Žemaitijos rajonų dirbęs ir ten palikęs savo pėdsakus, Plungės rajono Rietavo savivaldybėje besidarbuojantis Aloyzas Meškauskas, kurio hobis – muzika. Jis – muzikos mokytojas, chormeisteris, kompozitorius, dirigentas, vargonininkas. Visas jo gyvenimas – tik darbas, meilė muzikai ir žmonėms. Šiandien, žengdamas nuo 80-ojo savo jubiliejaus slensčio, A. Meškauskas nesigėdija pažvelgti žmonėms į akis. Visa, kas nuveikta per gyvenimą, skirta Lietuvos žmonėms, Dievui ir Tėvynei. Daug laiko atiduota veiklai Šaulių sąjungoje.

Autoriniame jubiliejiname koncerto Rietavo kultūros centre kompozitorius pristatė ne tik anksčiau parašytus kūrinčius, bet ir ką tik iš spaustuvės atkeliavusio patriotinių dainų sąsiuvinio „Nutildytos širdys“ opusus. Minėtasis dainy-

nas – dviejų šaulių: kompozitoriaus A. Meškausko ir Telšių apskrities Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės Plungės šaulių būrio Garbės šaulės, poetės Reginos Kajutienės, pagal kurios eilėraščių rinkinio „Ten kur ošia miškai“ (2008 m.) eiles sukurta muzika, bendras darbas.

Šaulė R. Kajutienė, į literatūrą atėjusi 2000 m. su pirmąja knygele „Vieškeliu pro kryžius“, iki šiandien išleido net septynias knygeles. Šaulės kūryboje dominuoja poezija, nors ji neabejinga ir prozai. Autorė ne fantazuoja, o remiasi istoriniais faktais, žmonių prisiminimais bei savo pačios išgyvenimais. Regina iki šiol aktyviai dalyvaudama šauliškoje veikloje rūpinasi žurnalo „Trimitas“ platinimu ir mūsų šaulių būrio kultūrine veikla.

Pranas Genys,
Plungės šaulių būrio vadas

ŠAULIUI PRIVALU PUIKIAI ŠAUDYTI

Pajūryje, Šilalės rajono Stanislovo Biržiškio gimnazijoje, vyko Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šaudymo varžybos, skirtos paminėti Vasario 16-ąją. Varžybose dalyvavo Tauragės 10-osios kuopos, Kvėdarnos 1-ojo ir Laukuvos 2-ojo būrio jaunieji šauliai bei Jurbarko 1-osios, Tauragės 2-os ir Šilalės 3-iosios kuopos šauliai.

Šaudant iš mažojo kalibro šautuvų TOZ – 12, vyko trijų kategorijų varžybos: vaikinai – jaunieji šauliai, merginos – jaunosios šaulės, bei vyresni nei 18 metų šauliai.

Tiek vaikinai, tiek merginos pademonstravo puikius šaudymo įgūdžius ir taiklią akį. Rezultatai gerokai nustebino rinktinės vadą ats. mjr. Algirdą Genį, nors ir žinantį, kad rinktinės jaunieji šauliai puikiai šaudo. Bet kad taip!?

Nugalėtojais jaunųjų šaulių grupėje tapo: Audrius Ozgirdas iš Tauragės (1-oji vieta), Karolis Pocius iš Pajūrio (2-oji vieta) ir Simas Mazrimas iš Pajūrio (3-ioji vieta). Taikliausios merginos – iš Pajūrio: Laura Stulgaitė (1-oji vieta), Deimantė Girskytė (2-oji vieta), Justė Petravičiūtė (3-ioji vieta). Šaulių grupėje 1-ąją vietą užėmė pa-

Sunkios treniruotės duoda gerus rezultatus

Rinktinės archyvo nuotr.

jūriškis Liudas Vingis, 2-ąją Vytautas Domikas iš Tauragės ir 3-iąją Eugenijus Ivanauskas iš Laukuvos.

Po varžybų galėjo pašaudyti visi norintieji. Akies taiklumą išbandė Šilalės rajono meras Jonas Gudauskas, S. Biržiškio gimnazijos direktorius Juozas Žymančius bei Tauragės krašto „Ugninio“ choro dainininkai.

Meras pirmųjų vietų laimėtojams skyrė piniginius prizus, knygas bei palinkėjo tapti tikrais kariais ir savo krašto patriotais. Tauragės rinktinės vadas pirmųjų vietų laimėtojus apdovanojo diplomais.

O vėliau mokyklos aktų salėje „Ugninis“ choras surengė koncertą Vasario 16-osios dienai atminti.

Tauragės AŠR informacija

Į ŽYGIŲ!

Utenos apskrities šaulių 9-oji rinktinė ir Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras pakvietė uteniškius į sveikatingumo žygį „Pažink savo miestą“. Visi žygio etapai – buvo galima pereiti apie 20 miesto gatvių, aikščių, skersgatvių ir gatvelių – prasidėjo ir pasibaigė miesto širdyje – Utenio aikštėje. Iš anksto į žygį užsiregistravo 114 norinčiųjų išbandyti savo jėgas bei aktyviai paminėti Vasario 16-ąją, tačiau šeštadienio ryte prisijungė dar 15 norinčiųjų.

98 žygio dalyviai pasirinko 7 kilometrų atstumą, trumpesnį – 4,6 km – ėjo 28 žmonės. II etape žygeiviai vėl rinkosi kelią, atsižvelgdami į likusias jėgas. Jų prireikė, kai susidūrė su nemenka kliūtimi – stačia ir aukšta Dauniškio ežero pakrante. Sėkmingai, kai kurie pusiau ropomis, užlipę ant kalno ir perėję Vilniaus, gatvę pasiekė finišą. Gavę prizus dar neskubėjome namo, o visi sugiedojome Tautinę giesmę.

Nuoširdų ačiū tariame mūsų žygio bendraminčiams ir rėmėjams: Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, UAB „Kibiras“, UAB „Sporto gama“, Utenos Europos informacijos centrui Europe direct, laikraščiams „Utenos diena“ ir „Utenos apskrities žinios“, radijui.

Utenos AŠR informacija

Toks žygis jauniems šauliams – ne naujiena

Rinktinės archyvo nuotr.

PRASTAS ORAS ŠAULIAMS – NE KLIŪTIS

Nepriklausomybės dieną Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės šauliai paminėjo itin aktyviai: dalyvavo Kupiškio L.Stuokos – Gucevičiaus gimnazijoje organizuotose varžybose.

Devynių komandų dalyviai varžėsi kroso, šaudymo, baudų ir granatos metimo rungtyse, šaškių turnyre. Surinkę 64 įskaitinius taškus svarbiausią apdovanojimą – Panevėžio AŠR pereinamąją taurę – namo parsivežė Rokiškio 9-osios kuopos šauliai. Rokiškėnai išsikovojo ir taikliausiojo šaulio apdovanojimą. Antrąją vietą (62 įskaitiniai taškai) iškovojo Pandėlio 13-osios, o trečiąją – Naujamiesčio 2-osios kuopos šauliai (48 įskaitiniai taškai).

Šaudymo rungtyje taikliausias buvo Jonas Mateikis (Rokiškio 9-oji kuopa), jam nusileido Toma Baikienė (Panevėžio 3-oji kuopa) ir Laurynas Čiučelis (Rokiškio 9-oji kuopa). Granatos metimo rungties čempionai: Laurynas Čiučelis (Rokiškio 9-oji kuopa), Laisvydas Baltramiejūnas (Naujamiesčio 2-oji kuopa) ir

Tomas Chabibulinas (Biržų 1-oji kuopa). Šaškėmis geriausiai žaidė Rokiškio 9-osios kuopos vadas Algis Veikšrys, antrąją vietą užėmė Raimondas Liubertas (Naujamiesčio 2-oji kuopa), trečiąją – Albinas Čyvas (Panevėžio 3-oji kuopa). Kroso rungtyje greičiausias – Danielius Mičiūda (Subačiaus 8-oji kuopa), antras – Laisvydas Baltramiejūnas (Naujamies-

čio 2-oji kuopa), trečias – Žydrūnas Venciulis (Pandėlio 13-oji kuopa). O baudas taikliausiai mėtė Rima Žėkienė (Pandėlio 13-oji kuopa), nuo jos atsiliko Kęstutis Zubavičius (Panevėžio 6-oji kuopa) ir Dovilė Šeškaitė (Pandėlio 13-oji kuopa).

Rima Žėkienė,
Panevėžio apskrities 5-osios rinktinės
Pandėlio 13-osios kuopos vadė

Pereinamoji taurė iškeliavo į Rokiškio kuopą

Rinktinės archyvo nuotr.

JAUNIESIEMS ŠAULIAMS DAUG KAS ĮDOMU

Sausio pabaigoje grupelė Utenos apskrities šaulių rinktinės jaunųjų šaulių apsilankė Lietuvos policijos antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ būstinėje. Ši pažintinė išvyka leido iš arčiau pažinti specialiųjų policijos pajėgų darbą, įrangą ir priemones. Dviejų valandų trukmės programoje jaunieji šauliai žiūrėjo du filmukus apie „Aro“ kasdienybę, pratybas, vykdytas operacijas, o taip pat pamatė „gyvai“ „Aro“ veikloje naudojamą aprangą ir įrangą. Smagu buvo paliesti kovinius ginklus, pasimatuoti liemenes ar daug jėgų išlaikyti reikalaujančius šturmo skydus. Daugelį pradžiugino sprogmenų ieškotojas šuo Silveris. Kadangi šaltukas šiek tiek pakoregavo programą ir neleido pamatyti roboto, visi susidomėję apžiūrėjo šarvuotį.

Kadangi išsiruošėme į sostinę, pažintinę programą pratęsėme Vytauto Didžiojo karo muziejaus Karo technikos ir transporto Vilniaus skyriuje. Nors šaltokas oras ir nemenkas

Mums viskas įdomu

Rinktinės archyvo nuotr.

sniego sluoksnis neleido pamatyti visų eksponatų gausos, bet nesutrukdė užsiropšti ant tanko, prisiliesti prie prezidento mersedeso ar apžiūrėti karo lauko liginę ir valgyklą.

Dėkojame mus pakvietusiems ir prasmingą išvyką surengusiems pareigūnams.

Utenos AŠR informacija

DIDVYRIŠKA KAUNO PILIES GYNĪBA 1362 METŲ PAVASARĮ

Lygiai prieš 650-erius metus gynybinė Kauno pilis buvo sugriauta. „Keista data paminėjimui“, – gali tarstelti tūlas istorijos mėgėjas. Tačiau iš tikrųjų, vartydami anuometinių priešų kronikas ir prisimindamai šią datą, tik darskart pavirtiname tai, ką iškalbusis Ciceronas žinojo gerokai seniau ir trumpai apibendrinu: „Historia esta magistra vitae“ (lot.: istorija yra gyvenimo mokytoja), t.y. istorijos žinojimas pasitarnauja ateičiai. O gal programuojame save „Iš praeities tavo sūnūs te stiprybės semias“...

Danutė Gruzdienė,

Vytauto Didžiojo karo muziejus

LDK karybos istorijos skyriaus vyriausioji muziejininkė

Nuo XIII iki XV a. pradžios pavojingiausiu Lietuvos priešu tapo viena galingiausių to meto Vakarų Europos militarinių organizacijų – Vokiečių ordinas, kuriam talkininkavo kryžininkai iš visos katalikiškosios Europos. Dažni pavojai iš Vakarų vertė valstybę sutelkti karines pajėgas ir pasirūpinti gynybiniais įtvirtinimais bei krašto saugumu. Lietuvos didieji kunigaikščiai stiprino palei Nemuną esančias pilies, nes pagrindinė kryžininkų veržimosi kryptis vingiavo panemune aukštyn į Lietuvos gilumą. XIV a. viduryje dviejų didžiausių Lietuvos upių Nemuno ir Neries santakoje Lietuvos didysis kunigaikštis Kęstutis pastatė mūrinę aptvarinio tipo pilį. Tai buvo pirmoji mūrinė pilis, pastatyta strategiškai svarbioje vietoje, Lietuvos teritorijoje.

Iš negausių rašytinių šaltinių įrašų ir archeologinių tyrimų duomenų vis dėlto galima įsivaizduoti, kaip atrodė naujoji pilis. Manoma, jog kiemą supo iki 2,5 m storio iš lauko riedulių sumūrytos sienos, kurių aukštis buvo apie 12 m. Sienose esančių angų apdailai buvo panaudotos plytos. Bendras sienų ilgis siekė apie 330 m (Kiaupa Z. Kauno istorija, t. 1, V., 1995). Prie pilies rytinės ir pietinės sienų iškastuose gynybiniuose grioviuose nuolat telkšojo vanduo. Grioviai jungėsi su Neries vaga ir pilį gynė nuo sausumos pusės. Ant vidinių griovių šlaitų buvo supiltas pylimas, ant kurio maždaug 20–25 m atstumu nuo pilies sienų buvo išmūryta 1,5–2 m storio ir apie 2 m aukščio priešpilio siena.

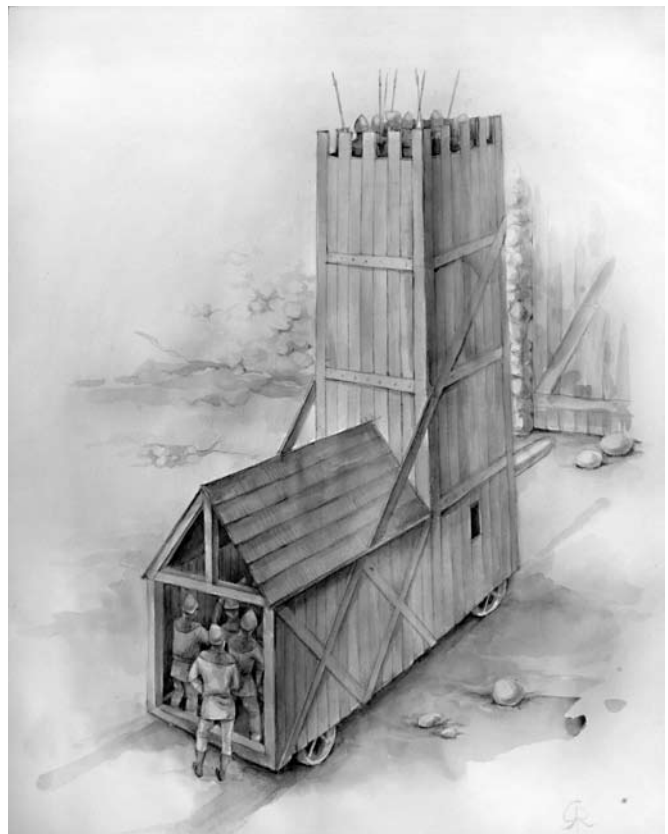
Kauno pilis tapo vienu svarbiausių lietuvių gynybinių įtvirtinimų. Ji turėjo saugoti valstybės vakarinę dalį ir atlikti pagrindinę strateginę funkciją – užkirsti galimybę kryžiuočiams veržtis į Lietuvos gilumą. Dėl minėtų priežasčių pilimi ne be pagrindo susidomėjo vakarų priešas – Vokiečių ordinas.

Naujasis statinys – Kauno pilis – buvo labai nepatogus kliuviny s Vokiečių ordino siekiams įgyvendinti. Kryžiuočiams iškilo būtinybė Kauno pilį užimti, kad galėtų sėkmingai žygiuoti į šalies gilumą. Todėl dar 1361 m. prasi-dėjo pirmieji žvalgomieji veiksmai. Vygandas Marburgietis kronikoje rašė: „Aukštiesiems pareigūnams įsakius ir lei-

dus, brolis Heningas iš Šioningeno išvyko su prisiūstais jam meistrais išžvalgyti ir nustatyti Kauno pilies ir mūro storumo, griovių gilumo ir aukštumo ir pastatyti mašinų, sienodaužių, nes ateinančią žiemą manė pulti Kauną.“ (Marburgietis V. Naujoji Prūsijos Kronika, V. 1999, p. 113).

Atlikus žvalgomuosius darbus, didysis maršalas kartu su didžiuoju komtūru Volframu fon Baldersheimu magistro Vinricho pritarimu pradėjo labai kruopščiai ruošti Kauno pilies puolimo planą. Iš anksto išsiuntinėjo kvietimus dalyvauti rengiamame žygyje Vakarų Europos riteriams. Livonijos krašto magistrui Arnoldui fon Vitinholfui įsakė su kariuomene laivais atvykti į Kauną. Buvo surinkta viso krašto kariuomenė: „Ordino broliai Ortolfas iš Tryro, Elbingo komtūras, Christburgo komtūras, Balgos komtūras Frikė su rinktiniais savo pavaldiniais ir magistras su Prūsijos karo pajėgomis išvyko laivais iš Marienburgo į Karaliaučių 1362 metų kovo 1 dieną. Karaliaučiuje jau buvo atvykę riteriai iš Anglijos, Italijos, Vokietijos.“ (Marburgietis V. Naujoji Prūsijos Kronika, V. 1999, p. 114).

Palankiam vėjui pučiant, visa kariuomenė, vadovaujama didžiojo magistro Vinricho fon Kniprodes, didžiojo komtūro Volframo fon Baldersheimo ir vyriausiojo maršalo Heningo Šindekopfo, laivais iš Ragainės išvyko į Kauną. Žygyje dalyvavo visa Vokiečių ordino kariuomenė su gausia

Pilies apsiausties bokštas. XIV a. vid.

Dailininkė R. Gumbrevičienė

Kauno pilies gynėjai. XIV a. vid. Dailininkė R. Gumbrevičienė

Europos šalių pagalba ir Sembos vyskupu Baltramiejumi priešakyje. Laivų flotilė su kariuomene praplaukė pakeičiui esančias pilies ir sustojo žemiau Kauno. Net tris dienas kryžininkai statė tiltus ir tik tuomet išsikėlė prie pilies, kur sutiko pirmąjį pasipriešinimą. V. Marburgietis šį faktą aprašė kronikoje: „Kęstutis su stipria kariuomene atžygiavo ginti pilies. Bet krikščionys su savo pajėgomis privertė jį atitraukti.“ Kovo 29 dieną Vokiečių ordino kariuomenė su savo pagalbininkais apgulė pilį ir atkirto ją nuo bet kokios pagalbos. Siekdami dar labiau įbauginti pilies gynėjus, kryžininkai iškasė griovį nuo Nemuno iki Neries, prie kurio supylė pylimus. Kitoje pusėje taip pat buvo keletas griovių ir pylimų, tarp kurių jie pastatė aštriakuolių tvorą, kad jų negalėtų užpulti iš užnugario. Kauno pilį apjuosė apsiausties žiedu, o tvirtovėje esančią įgulą visiškai izoliavo nuo išorinio pasaulio. Kryžiuočiai pasikeisdami saugojo užtvarą ir neleido kunigaikščio Kęstučio kariuomenei prisitarti prie pilies. Didysis magistras įsakė kryžininkams „geriau mirti, negu pasitraukti nuo pilies, kol ji bus paimta.“

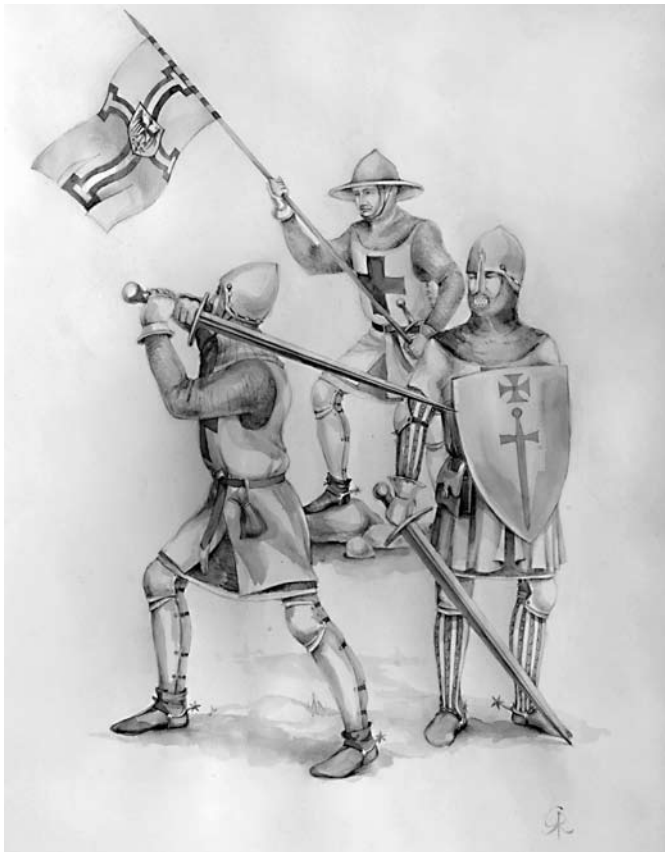
Kauno pilies šturmui buvo pasirengta atsižvelgiant į geografinę padėtį ir strategines galimybes. Tai paliudijo vokiečių kronikininkas. Jis rašė: „V. Kniprodei pavedus, maršalas brolis Heningas Šindekopfas, vykdydamas savo pareigą, padalijo kariuomenę į tris dalis: vieną dalį pasiuntė į salą saugoti laivų, kitą – išdėstė aplink pilį, o patiems drąsiausiems įsakė ginti užtvarą.“

Kryžininkai Kauno piliai griauti panaudojo visą pažangiausią viduramžiais sukurtą apgulos techniką: įvairias mašinas, taranus, katapultas, pilies apgulos bokštus. Katapultos svaidė į apgultą pilį stambius akmenis, didžiules ugnines strėles ir degančios dervos statines. Ta-

čiau paimti pilį su joje esančia ryžtinga įgula nebuvo paprasta. V. Marburgietis rašė, kad „pilis buvo labai aukšta ir stipri... ir pilyje buvo daug šaulių, kurių strėlės sunkiai žeidė krikščionis“. Didžiajam maršalui teko net atitraukti kariuomenę iš šturmo pozicijų dėl taikliai skriejančių strėlių krušos, karštos dervos ir verdančio vandens atakų. Apie lietuvių gynybos naudotas priemones vokiečių kronikose tik keletas fragmentiškų užuominų, tačiau archeologinių tyrimų radiniai papildė kuklius kronikininkų aprašymus. Tyrinėjant Kauno pilies prieigas ir teritoriją buvo rasta XIV a. gizarma, balistos strėlės antgalis, skirtingo dydžio artilerijos sviedinių, daugybė arbaletų ir lančių strėlių antgalių. Radiniai akivaizdžiai liudija, jog pilies įgula gindamasi naudojo minėtus ginklus.

Pilies sienoms ardyti didysis maršalas įsakė statyti mūrą griauančias mašinas. Marienburgo dailidžių meistras Markvardas pastatė mašiną, vadinamą sienodaužiu. Ginklas buvo labai efektyvus. Juo kryžininkams pavyko išgriauti kampinį priešpilio bokštą iš Nemuno pusės. Dar vieną panašų sienodaužį pastatė Karaliaučiaus dailidžių meistras Motiejus, kuriuo buvo visiškai sudaužytas bokštas stovėjęs iš Neries upės pusės. Priešininkams sugebėjus įveikti du pilies bokštus, gynėjai nenuleisdami rankų didvyriškai gynėsi turimomis priemonėmis. Kryžininkai visomis pajėgomis siekė savo pagrindinio tikslo – sugriauti Kauno pilį, todėl sienodaužiais be paliovos daužė sunkiai įveikiamų sienų mūrą. Hermanas Vartbergė „Livonijos kronikoje“ apie šį įvykį rašė: „Pilį, iš akmenų mūrytą ir aukšta mūrine siena sutvirtintą, sunku buvo užimti, o abu karaliai su savo jėgomis stėjo priešais.“ (Kitas vokiečių kronikininkas taip pat aprašė tą momentą. Jis teigė: „O karalius Kęstutis su didžiausia minia stovėjo prie Nemuno, kankinamas nerimo, o Algirdas su savo bajorais – prie Neries ir tariasi, ir ieško skubiai būdų, kaip pilį nuo tos apgulties išvaduoti.“ Kęstutis rado daug pavojingesnę padėtį, negu tikėjosi. Tvirtovė buvo taip stipriai apsupta, kad buvo neįmanoma įvesti papildomų pajėgų. Krikščionys buvo taip patikimai įsitvirtinę, kad jis negalėjo suteikti pagalbos pilies gynėjams, net ir turėdamas dvigubai didesnę kariuomenę. Nepaisant esamų aplinkybių, kunigaikštis Kęstutis iškvietė didįjį magistrą derėtis, tačiau norimo rezultato nepasiekė.

Didysis magistras Vinrichas Kniprode su kitais aukščiausiais pareigūnais, kaip rašė V. Marburgietis, „nuodugniai svarstė, kaip sutriuškinti tikėjimo ir kryžiaus priešus ir visiškai išgriauti pilį“. Magistrui įsakius kryžininkai užpylė priešpilio griovį ir pastatė milžiniško dydžio, pilies sienų aukščio, apgulos bokštus. Aukšti mediniai statiniai ant ratų iškildavo virš apsiaustos pilies sienų ir kuorų, kurių apačioje buvo vienas arba du taranai, o viršutiniuose aukštuose virš ambrazūrų buvo išsidėstę šauliai (Oksas J. Kaunas karo su kryžiuočiais epochoje, K. 1995, p. 34). Apgulos bokšto įgulą sudarė kelios dešimtys karių, daugiausia lankininkai ir arbaletininkai. Pastarieji taikliais šūviais iš viršaus žeidė pilies gynėjus. Pilį šturmavo ir per nuleidžiamus iš bokštų tiltus. V. Marburgietis pažymėjo,

Vokiečių ir Livonijos ordinų kariai. XIV a. vid. Dailininkė R. Gumbrevičienė

kad „stabmeldžiai, tatai suprasdami, iškiša iš mūro sijas, kad esąs pakeliamasis tiltas paliktų laisvas naudotis“. Pilies gynėjus puolė be pertraukos, kaip rašė V. Marburgietis, „dieną ir naktį, negalėjo nė atsikvėpti, bet jie, krikščionių nelaimei, karžygiškai gynėsi“. Kunigaikštis Vaidotas su visa įgula kovojo žūtbutinę kovą. Puolimai iš išorės tęsėsi ir diena iš dienos buvo vis galingesni. Vokiečių rašytiniuose šaltiniuose pasakojama: „Prūsai ir kryžininkai greitai supuola prie vieno bokšto ir, padegę vieną namą, pradėjo laužti priešpilio mūrą, bet stabmeldžiai taip pat nulipo nuo pilies vidaus mūro ginti priešpilio, kurio mūrą krikščionys buvo jau taip suknežinę, kad jis nuvirto drauge su stabmeldžiais.“ Prasidėjo žiaurios grumtynės, kurių metu nuostolių patyrė abi pusės. Sudegė Morungeno teisėjas Jonas Cėnietis iš Vokietijos, du ordino broliai, Elbingo vėliavos būrys bei daug kitų kryžininkų. Pilį puolė Šponheimo grafas su savo vėliava, paskui jį sekė Ordino vėliava, drauge veržėsi Firneburgo grafas ir Švento Jurgio vėliavos būrys, vadovaujamas Jurgio iš Hertenbergro, kuris sekė ragainiškių pėdomis. Kryžininkai užėmė priešpilį, o likę gyvi lietuviai grįžo atgal į pilį. Tuomet brolis Markvardas iškėlė naują mašiną, kuria stipriais smūgiais taip trupino mūrinę pilies sieną, kad ši pradėjo griūti.

Vokiečių ordino kariuomenę išsvargino ir nualino įtempta apsiaustis, besitęsianti net keturiolika dienų. Kryžininkai siekė beveik jau matomos pilies griūties, todėl magistras, pasitaręs su aukščiausiais pareigūnais, nusprendė pulti visomis jėgomis ir galutinai sugriauti pilį. Išilgai mūro sienos vėl pastatė sienodaužių meistrus, kurie iš visų jėgų daužė mūro sienas. Tačiau pilies gynėjai,

visiškai išsekę, iškankinti beprošvaistės apgulos, neįtikėtinais sparčiais atsirandančias išdaužtas vietas užtaisydavo.

Išaušus Verbų sekmadieniui, balandžio 10-osios rytui, ordino broliai apgulė pilį iš visų pusių tikėdamiesi, kad pavyks įsiveržti pro kiaurymę, kurią buvo pramušęs meistras Markvardas. V. Marburgietis rašė, kad „šaudydami pro ją strėlėmis stabmeldžiai labai kenkė krikščionims, tvirta gynyba užkirsdami jiems kelią“. Pilies įgulos pastangos buvo gluminančiai ryžtingos – tai liudija priešininkų kronikose užfiksuoti faktai. Kryžininkai savo tikslo siekė kryptingai. Magistras įsakė dar labiau praplėsti kiaurymę ir šturmuoti iki Didžiojo penktadienio dieną ir naktį.

Kęstutis suvokė jokiais būdais negalėsias padėti nei juo labiau vadovauti apsiaustiesiems, todėl su savo kariuomene pasitraukė. Tuo tarpu didysis magistras siekė kuo greičiau išvysti sugriautą pilį. Didįjį šeštadienį, balandžio 16 d. jis įsakė nutaikyti pabūklus į pilies sienas, o per viršų mėgino ją padegti: „tėpė žabus ir kitokias sausas medžiagas, sakais ir derva sumaišytas statinėse, uždegdavo juos ir svaidydavo į tvirtovę.“ Pilies viduje esantys mediniai statiniai netrukus suliepsnojo ir išsiplėtė visoje teritorijoje. Tuo metu siena nuvirto, pilies gynėjai suvokė padėties beviltiškumą, tačiau atiduodami paskutines jėgas gynėsi. Kur buvo nugriuvusi siena, užvirė žūtbutinė kova. Kryžininkai jėga veržėsi per pralaužtą sieną, lietuviai vis dar bandė atsilaikyti. Netekę jokios vilties išsilaukyti, gynėjai prinešę malkų ir pušų padegė pilį iš vidaus. Vyko siaubinga kova. V. Marburgietis rašė: „Čia nebuvo jokio mūšio, tik smaigimas ir žudymas.“ Tokioje sumaištyje krikščionims nebuvo kur atsitraukti, daugelis jų žuvo ugnyje drauge su pilies gynėjais. Vokiečių kronikoje aprašyta, kad „šitokiam mirties pavojuje krito pilis“. Likę gyvi pilies gynėjai bandė gelbėtis bėgdami pro vartus priešais Nerį, tačiau juos pasitikdavo taiklūs puolėjų ginklai. Kryžininkai nieko neėmė į nelaisvę, paliko tik „Vaidotą, Kęstučio sūnų, su trisdešimt šešiais bajorais ir žymiausiais kilmingaisiais“. Kronikoje pateikti žuvusiųjų skaičiai: „Net 600 nukautų, kiti liepsnose sudegė, o daugelis užtroško degančioje pilyje, ir taip užmušta stabmeldžių 3500; krikščionių 200.“ Kiek ši statistika tiksli, nėra aišku, tačiau akivaizdu, kad nuostoliai nebuvo lygiaverčiai. Balandžio 17 dieną, šventų Velykų rytą, Sembos vyskupas Baltramiejus aukojo iškilmingas Mišias ir dėkojo Dievui už pagalbą. Vokiečių ordino kariuomenė džiaugsmingai šventė pergalę Nemuno ir Neries santakoje.

1362 m. pavasarį lietuviams nepavyko apsiginti nuo puikai pasirengusių kryžiuočių antpuolio... Kauno pilies vietoje stūksojo kalnas griuvėsių.

Kunigaikščio Vaidoto vadovaujama įgula grūmėsi daugiau kaip dvi savaites ypatingai sunkiomis sąlygomis – visiškai izoliuota ir be jokios pagalbos iš šalies. Jie parodė neeilinę drąsą, ryžtą ir sumanumą, kurį aprašė net priešininkų kronikininkai. Deja, jėgos buvo nelygios. Pilies gynėjai paaukojo gyvybes kuriam laikui sustabdydami kryžiuočių veržimąsi į šalies gilumą.

APIE MUS RAŠO

Straipsnyje „Šauliai dovanuoja kalėdinį džiaugsmą“ rašoma apie Telšių apskrities šaulių rinktinės dovaną socialiai remtiniams žmonėms – žaliaskares eglutes.

- „Iškilmingai paminėjo Vasario 16-ąją“ minimi šauliai, dalyvavę šventiniuose renginiuose.
- „Žemaitijos šaulių priesaika Seime“ kalbama apie Telšių apskrities šauliams įsimintiną faktą – apsilankymą LR Seime.
- Straipsnyje „Pilietiškumas ugdomas per sportą“ rašoma apie jaunimo sportines varžybas, kurių vienas iš organizatorių ir prizų steigėjų – Telšių apskr. Žemaitijos šaulių rinktinės 5-oji kuopa.

Straipsnyje „Šauliai pagerbė gyvą istorijos liudytoją“ rašoma apie garbaus amžiaus sulaukusį bei daug nuveikusį šaulį I. Bičkų.

Straipsnyje „Vaikučius aplankė šauliai“ rašoma apie Telšių apskrities Žemaitijos šaulių rinktinės šaulių apsilankymą bei užsiėmimus su mažyiais vaikų darželyje.

● Straipsnyje „Lietuvos valstybės atkūrimo diena“ kalbama apie Vasario 16-osio paminėjimą Telšiuose bei gražų šaulių dalyvavimą.

Straipsnyje „Savanoriai tęsia tradicijas“ minima, kad Šaulių sąjungos vado pavaduotojui – jaunųjų šaulių vadui ats. kpt. Vytautui Žymančiui suteiktas Garbės savanorio vardas.

<http://www.birzai.lt> informacijoje „Lankėsi krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė“ rašoma apie aukštos viešnios vizitą Biržuose ir „Atžalyno“ vidurinėje mokykloje bei susitikimą su jauniaisiais šauliais.

Straipsnyje „Laikas prisikelti antram gyvenimui“ itin plačiai rašoma apie atgaivintos Panevėžio AŠR Rokiškio jaunųjų šaulių 9-osios kuopos veiklą bei planus, vadovaujant naujam kuopos vadui Algiiui Viekšiiui.

- Informacijoje „Iškilminga jaunųjų šaulių priesaika“ rašoma apie 43 Panevėžio AŠR 9-osios kuopos jaunųjų šaulių priesaiką Vasario 16-ąją.
- Straipsnyje „Jaunieji šauliai – Panevėžio apskrities varžybų nugalėtojai“ kalbama apie Kupiškėje vykusių sporto šventę – trikovės varžybas ir šaunius jaunųjų šaulių rezultatus.

IN MEMORIAM

VLADAS KUZMICKAS
(1928 m. gruodžio 28 d. – 2012 m. sausio 5 d.)

Giminės, artimieji, grupė draugų ir bendražygių į paskutinę kelionę palydėjo gražų ir prasmingą gyvenimą nugyvenusį Vladą Kuzmicką. Po sunkios ligos Lietuvos žemė priglaudė savo sūnų Kauno kapinėse.

Vladas Kuzmickas gimė Dusetose iškilų tarpukario Lietuvos visuomenės veikėjų Olgos ir Petro Kuzmickų šeimoje. Vlado tėvelis dirbo mokytoju Dusetose, organizavo Šaulių sąjungos veiklą; jo iniciatyva buvo pastatyti Šaulių namai. Petras Kuzmickas NKVD suimtas 1940 m. ir ištremtas į Vorkutos lagerį. Motina Olga Kuzmickienė buvo pirmoji Dusetose įkurtos bibliotekos vedėja. Šeimoje įskiepyta meilė Lietuvai ir patriotiškumo jausmai Vladą lydėjo visą gyvenimą.

Vladas Kuzmickas 1948 m. baigė Dusetų progimnaziją. 1952 m. baigė Kūno kultūros institutą. 1952-1958 m. dirbo Vilniaus A. Vienuolio vidurinėje mokykloje mokytoju, Vil-

niaus lengvosios pramonės technikumą dėstytoju. 1958-1980 m. – Vilniaus sporto komiteto vyr. treneriu, 1980-1986 m. – automobilių draugijos „Lauda“ instruktoriumi, 1986-1992 m. – fabriko „Audėjas“ administracijos skyriaus viršininku.

1993 m. Vladas Kuzmickas su žmona Valija grįžo į Dusetas ir aktyviai įsijungė į Tėvynės sąjungos ir Šaulių sąjungos Dusetų skyriaus veiklą. Buvo Dusetų šaulių būrio vadas. Gyvendamas Dusetose vadovavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių Zarasų skyriui.

Prisimename Vladą gražų, pasitempusį, visada dėvintį šaulių uniformą. Visuose renginiuose jis buvo ryškus, dėmesingas, pasirengęs prasmingam bendravimui. Jo šviesus atminimas visada išliks jį pažinojusiųjų širdyse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą Gražiną, sūnų Artūrą ir jų šeimas netekus mylimo Tėvelio, iškilaus žmogaus.

Tegul Lietuvos žemė suteikia jam Amžinąją ramybę.
Šaulių sąjungos Dusetų kuopa,
Dusetų bendruomenė

UŽJAUČIAME

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame šaulį Vytautą Karlą dėl mylimos mamos mirties.

LŠS vadovybė, Kėdainių P. Lukšio
5-os šaulių kuopos vadas ir šauliai

Skaudžią netekties valandą, mirus brangiai mamai, nuoširdžiai užjaučiame Alytaus AŠR Varėnos Juozo Vitkaus-Kazimieraičio 5-osios kuopos šaulį Kęstutį Maksimavičių.

LŠS vadas, Alytaus apskrities karininko A. Juozapavičiaus
šaulių 1-osios rinktinės vadas, Varėnos
Juozo Vitkaus - Kazimieraičio 5-osios kuopos vadas ir šauliai

ŠAULIŲ SAJUNGOS VADO ĮSAKYMAI, APDOVANOJIMAI

2012 sausio-kovo mėn.

Sausio 10 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 1 P Linas Zmejauskas skiriamas į Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Vilniaus „Geležinio vilko“ šaulių kuopos vado pareigas.

24 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 6 P Marius Valaitis skiriamas į LŠS Utenos apskrities šaulių 9-osios rinktinės vado pavaduotojo pareigas.

27 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 7 P už patriotinę veiklą Šaulių sąjungoje ir nuoširdų darbą organizuojant bei pravedant Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Kauno šaulių 4-osios kuopos jaunųjų šaulių pilietinį-patriotinį ugdymą pareikštos padėkos: Giedriui Gudžinskui, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės 4-osios kuopos vado pavaduotojui; Edvinui Vaidotui, Vytauto Didžiojo karo muziejaus Karybos istorijos skyriaus vyriausiajam muziejininkui.

Vasario 14 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 9 P pareikšta padėka Džonui Krikščiukui už nuoširdžią pagalbą gaminant ginklų stovus Lietuvos šaulių sąjungos ginklų saugyklai.

15 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 11 P Gedvydas Celiešius, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Zapyškio šaulių 9-osios kuopos vadas, už aktyvų dalyvavimą Kauno AŠR veikloje: pagalbą organizuojant susitikimus su rajono savivalda, stiprinant Zapyškio 9-ąją kuopą ir atkuriant jaunųjų šaulių būrelius, už aktyvų dalyvavimą atstatant partizanų žeminę Lekėčių miške ir šauliškos veiklos propagavimą visuomenėje, apdovanojamas III laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“

15 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 12 P Andrius Bautronis, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Ariogalos šaulių 13- iosios kuopos vadas, už aktyvų dalyvavimą Kauno AŠR veikloje, už patriotinį jaunųjų šaulių auklėjimą ir aktyvų dalyvavimą atstatant partizanų žeminę Daugėliškių miške, apdovanojamas III laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“

29 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 14 P Darius Baronas skiriamas į Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės Kupiškio 5-osios kuopos vado pareigas.

Kovo 6 d. Sąjungos vado įsakymu Nr. 15 P Juozas Pukinskas, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 3- iosios kuopos Vyčio kryžiaus ordino Vėliavos būrio šaulys už Lietuvos šaulių sąjungos vado populiarinimą ir ilgametį dalyvavimą vėliavos pakėlimo ceremonijoje apdovanojamas II laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 16 P Albinui Bosui, LŠS Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Prienų 6-osios kuopos šauliui, už aktyvią patriotinę veiklą Lietuvos šaulių sąjungoje ir aktyvų dalyvavimą organizuojant renginius, suteikiamas LŠS Garbės šaulio vardas ir jį žymintis ženklas.

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 17 P Zenonui Noreikai, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Prienų 6-osios kuopos šauliui, už aktyvią patriotinę veiklą Lietuvos šaulių sąjungoje, vienam iš pirmųjų Prienų 6-osios kuopos atkūrėjui ir vadui, suteikiamas LŠS Garbės šaulio vardas ir jį žymintis ženklas.

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 18 P Antanui Kamičaičiui, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Prienų 6-osios kuopos šauliui, už aktyvią patriotinę veiklą Lietuvos šaulių sąjungoje ir nuopelnus Sąjungai suteikiamas LŠS Garbės šaulio vardas ir jį žymintis ženklas.

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 19 P Janinai Vilkienei, LŠS Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Prienų 6-osios kuopos šaulei, už aktyvią patriotinę veiklą Lietuvos šaulių sąjungoje ir aktyvų dalyvavimą organizuojant renginius, suteikiamas LŠS Garbės šaulio vardas ir jį žymintis ženklas.

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 20 P Egidijui Aleknai, Lietuvos šaulių sąjungos štabo Garbės sargybos kuopos objektų apsaugos būrio I skyriaus vado pavaduotojui, už ilgametę pagalbą prižiūrint štabo elektros tinklus, įteikta LŠS vado padėka.

• Sąjungos vado įsakymu Nr. 21 P Tomui Juraičiui, Lietuvos šaulių sąjungos štabo Garbės sargybos kuopos Garbės sargybos būrio IV skyriaus vado pavaduotojui, už pagalbą ir paramą LŠS įteikta LŠS vado padėka.

DĖKOJAME

Šaulių sąjungai paaukojo: Kauno apskrities Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės šauliai:

Julius Proškus, Antanas Ruseckas, Gedvilas Celiešius, Algimantas Vengraitis, Alfonsas Bekeris, Zenonas Rauskas, Petras Laukys, Antanas Raudžius, Dovydas Jokubauskis, Salvinija Žygienė, Stanislovas Ignatavičius, Leonidas Charkovas, Saulius Obolevičius, Arvydas Eimontas, Jonas Tylius, Aldona Žygelienė.

Žurnalui „Trimitas“ aukojo: Vladas Rūkšys, Petras Jonikas, Vytautas Pečiulis, Alfonsas Stunguris, Pranas Krilavičius, Kazimieras Paznėkas ir Stasė Jankauskienė iš Kanados bei Antanas Daukantas iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

Nuoširdžiai dėkoju visiems aukojusiesiems už supratingumą.

LŠS vadas plk. Antanas Plieskis

**BE
PAGRAŽINIMŲ**

Tauragės apskrities 7-osios šaulių rinktinės kuopos vadas Sigitas Osgirdas, nesaugiai vairuodamas rinktinės automobilį, sukėlė autoįvykį. Nukentėjusiųjų nėra.
„Trimito“ informacija

SVEIKINAME

Garbės šaulį **ILDEFONŠĄ BIČKŲ** 95-ojo gimtadienio proga. Linkime geros sveikatos, stiprybės tęsiant pasirinktą pavydingo savosios Tėvynės piliečio misiją. LŠS vadovybė, Telšių AŽŠ 8-osios rinktinės šauliai

Šaulę **NIJOLĘ JULIJĄ VAINIUS** 75-mečio ir **PRANĄ VIRKŠTŲ** 85-erių metų proga, linkime sveikatos, šauliško optimizmo ir išmonės tarnaujant Lietuvai Tėvynei ir Šaulių sąjungai. LŠS vadovybė, Klaipėdos AJŠR vadas bei 2-osios kuopos vadas ir šauliai

Šaulius **JONĄ VITKAUSKĄ** 85-erių, **JONĄ MATULĮ** 80-mečio, būrio vado pavaduotoją **ADOMĄ AŠMONTĄ** 75-erių metų proga. Linkime geros sveikatos, ilgų bei prasmingų gyvenimo metų, energijos šauliškoje veikloje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Tėvynei Lietuvai. LŠS vadovybė, Kauno AVDR Kėdainių P. Lukšio 5-osios kuopos vadas ir šauliai

Šaulius **VYTAUTĄ SEDZENIAUSKĄ** – 85-ojo, **ROMĄ JONĄ MARECKĄ** – 75-ojo, **LINĄ BUŠAUSKĄ** – 20-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų bei prasmingų gyvenimo metų, neišsenkamos energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei. LŠS vadas, Marijampolės AŠR Vilkaviškio P. Karužos šaulių 6-osios kuopos vadas ir šauliai

Ilgametį aktyvų šaulį **KAZIMIERĄ GABALĮ** 85-ojo gimtadienio proga, linkime, kad likimas nepagailėtų geros sveikatos, džiaugsmo, ilgiausių metų ir skambiausių posmų. LŠS vadovybė, Telšių AŽŠ 8-osios rinktinės Plungės šauliai

Garbės šaulį, Laisvės kovų dalyvį, kuopos vado pavaduotoją **JUSTINĄ PADEGIMĄ** 80-ojo jubiliejaus proga. Sveikatos, džiugių akimirų, ištvermės ir kantrybės šauliškoje veikloje. LŠS vadovybė, Alytaus AŠR vadas ir šauliai

Šaulius **ANTANĄ VELYKĮ** 75-ojo, **VACLOVĄ NAVIKAUSKĄ** 70-ojo, **JONĄ JUOZAITĮ** 60-ojo ir **DOVYDĄ JOKUBAUSKĮ** 20-ojo gimtadienio proga bei linkime stiprios sveikatos ir energijos dirbantis ir gyvenant Tėvynės labui. LŠS vadovybė, Kauno AVDŠR ir Birštono kuopos šauliai

Toronto (Kanada) Vlado Pūtvio kuopos vadą **VYTAUTĄ PEČIULĮ** 70-mečio proga. Nuoširdžiai linkiu ir toliau tęsti šaulišką veiklą toli nuo Tėvynės, nuolat jaučiant ją širdyje. Sveikatos, stiprybės, gyvenimo džiaugsmų dirbant prasmingus darbus. LŠS vadas ats. plk. Antanas Plieskis

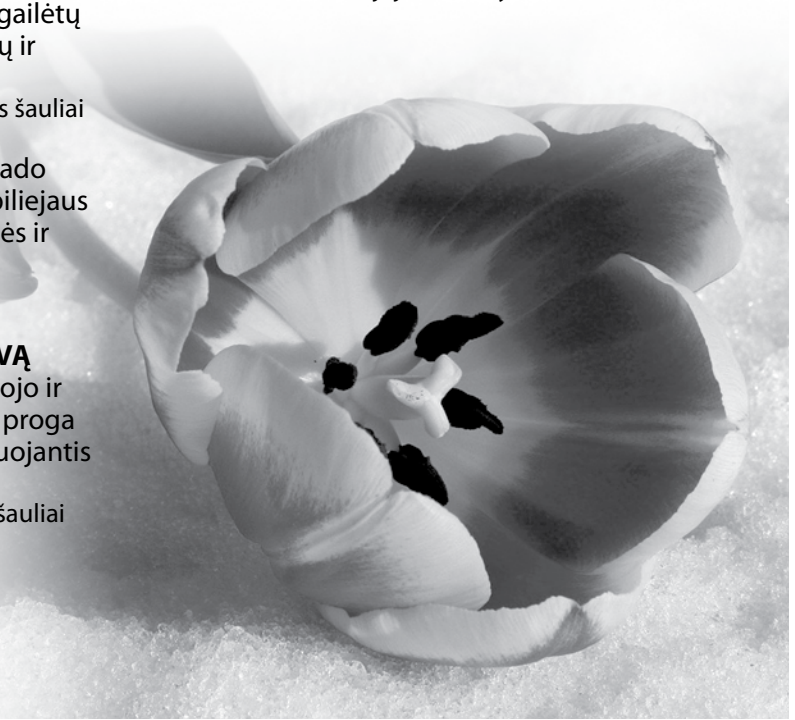
Toronto Vlado Putvio šaulių kuopos vadą, LŠS Garbės narį šaulį **VYTAUTĄ PEČIULĮ** garbingo 70-ojo gimtadienio proga. *Ne skaičiai nulemia metus, O mūs keliai, darbai ir mintys. Tuo, kuo praturtinam kitus, Mokėdami save dalinti.* Tad linkime sveikatos, ilgų gyvenimo metų, dvasios stiprybės ir neblėstamos energijos šauliškoje veikloje. Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliai

Šaulį **JONĄ JAČUNSKĄ** 70-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų bei prasmingų gyvenimo metų, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Tėvynei. LŠS vadovybė, Kauno AVDŠR Tvirtovės kuopos vadas ir šauliai

Gruzdžių kuopos vadą **AUGUSTINĄ ŠLIKĄ** 50-ojo jubiliejaus proga. Linkime sveikatos ir sėkmės tarnaujant Šaulių sąjungai ir Tėvynei Lietuvai. LŠS vadovybė, Šiaulių AŠR vadas ir šauliai

Šiaulių apskrities gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadą **SAULIŲ BURŠKĮ** 45-ojo jubiliejaus proga. Linkime sveikatos, sėkmės visuose darbuose ir asmeniniame gyvenime. LŠS vadovybė, Šiaulių AŠR šauliai

Sveikiname **JULIŲ BUTKŲ**, išrinktą Baltijos jūrų šaulių kuopos vadu, ir linkime geriausios kloties. LŠS išeivijoj vadas Mykolas Abarius

JAUNIMUI

LOOBT CENTRO PROGRAMA
POKARIO ISTORIJA

KONKURSAS

Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija

RAŠYK, PIEŠK, DAINUOK FILMUOK, FOTOGRAFUOK ...

II vieta Rikardas Rancas
„Lietuvų partizanų peizažas“
11 m, 30 cm, akras / popierius, 2010 m.

I vieta Viktoras Migys
„Pulkiniai žemai“
11 m, 30 cm, akvarelė, vitražo karmėla, švilp-
na, 2010 m. ir 2011 m.

Skardė Gintautas Daimonis
„Angeli kasa“
11 m, 30 cm, akras, 2010 m.

III vieta Stasys
„Lietuvių, ramūsiai“
11 m, 30 cm, akras, 2010 m.

II vieta Kostas Mikšauskas
„Sunki vaikų hominidų darbo diena“
11 m, 30 cm, akras / šviesos spauda, 2010 m.

Pedagogas ir dailininkas Tomas
„Laisvės kelias“
10 m, 30 cm, popierius, akras, 2010 m.

II vieta Gediminas Žilinskas
„I šalis“ / 1941
11 m, 30 cm, 1930-1940 m. kabinė, akras, 2010 m.

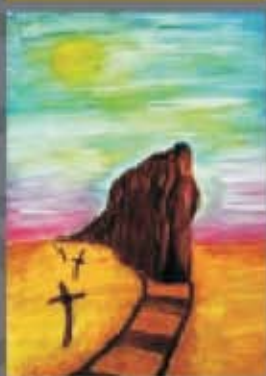
Skardė Gintautas Vaidas „Nekilnis“
10 m, 30 cm, akras / šviesos spauda, 2010 m.

II vieta Stasys Eigla
„Kasda 13-ąją. Je pasakojai tavo
bėda, kad nerusai tiksliai
Lietuvos širdis“
11 m, 30 cm, akras / šviesos spauda, 2010 m.

II vieta Mindaugas Jona
„Keliai į nelaisvę“
11 m, 30 cm, akras / šviesos spauda, 2010 m.

II vieta Povilas Jurgis
„Bėgimas nelaisvė“
11 m, 30 cm, akras / šviesos spauda, 2010 m.

ATVERSK ISTORIJA IR KURK

Išsamesnė informacija telefonu (8 5) 275 52 61.

El. p. regha.stasiskyte@genocid.lt arba www.genocid.lt

ORGANIZATORIUS

Lietuvos gyventojų genocido ir
rezistencijos tyrimo centras
www.genocid.lt

PARTNERIAI:

Kari generacijų
atminties centro
projektas

VILNIAUS TURIZMO
INFORMACIJOS CENTRAS

Vilniečių Imkivastis
www.vilnieciujai.lt

VYZDYS
foto klubas

REMĖJAI:

ateitis

TRIMITAS

K A I N A 5,5 L t

